

U S T A W A

z dnia 2017 r.

o Sądzie Najwyższym¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Sąd Najwyższy jest organem władzy sądowniczej, powołanym do:

- 1) sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez:
 - a) zapewnienie zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i sądów wojskowych przez rozpoznawanie środków odwoławczych oraz podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne,
 - b) kontrolę nadzwyczajną prawomocnych orzeczeń sądowych w celu zapewnienia praworządności i sprawiedliwości społecznej przez rozpoznawanie skarg nadzwyczajnych;
- 2) rozpatrywania spraw dyscyplinarnych w zakresie określonym w ustawie;
- 3) rozpoznawania protestów wyborczych oraz stwierdzania ważności wyborów do Sejmu i Senatu, wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborów do Parlamentu Europejskiego oraz rozpoznawania protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego i referendum konstytucyjnego oraz stwierdzania ważności referendum;
- 4) opiniowania projektów ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości rzeczowej Sądu Najwyższego;
- 5) wykonywania innych czynności określonych w ustawach.

Art. 2. Sąd Najwyższy ma siedzibę w Warszawie.

Art. 3. § 1. Sąd Najwyższy dzieli się na Izby:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawę z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawę z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze i uchyła ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym.

- 1) Cywilną;
- 2) Karną;
- 3) Pracy i Ubezpieczeń Społecznych;
- 4) Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych;
- 5) Dyscyplinarną.

Art. 4. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego, określi, w drodze rozporządzenia, regulamin Sądu Najwyższego, ustalając liczbę stanowisk sędziów Sądu Najwyższego, w tym liczbę stanowisk sędziów Sądu Najwyższego w poszczególnych izbach, wewnętrzną organizację Sądu Najwyższego, zasady wewnętrznego postępowania oraz szczegółowy zakres i sposób wykonywania czynności przez asystentów sędziego, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego i prawidłowego rozpatrywania spraw oraz specyfikę postępowań prowadzonych przed Sądem Najwyższym, w tym specyfikę postępowań dyscyplinarnych, a także potrzebę zapewnienia zgodności z prawem i jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i sądów wojskowych.

Art. 5. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego corocznie składa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej oraz Krajowej Radzie Sądownictwa informację o działalności Sądu Najwyższego oraz o stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa. Do informacji Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego dołącza informację Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej o działalności Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego.

§ 2. Informacje, o których mowa w § 1, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego składa również Sejmowi i Senatowi. Głosowania w sprawie informacji nie przeprowadza się.

Art. 6. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego przedstawia właściwym organom uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach lub lukach w prawie, których usunięcie jest niezbędne dla zapewnienia praworządności, sprawiedliwości społecznej i spójności systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej przedstawia właściwym organom uwagi o stwierdzonych nieprawidłowościach lub lukach w prawie, których usunięcie może służyć zapewnieniu sprawnego rozpoznawania spraw należących do właściwości tej izby lub ograniczeniu liczby przewinień dyscyplinarnych.

Art. 7. § 1. Projekt dochodów i wydatków Sądu Najwyższego, w brzmieniu uchwalonym przez Kolegium Sądu Najwyższego, minister właściwy do spraw finansów publicznych włącza do projektu budżetu państwa.

§ 2. Kolegium Sądu Najwyższego włącza projekt dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej, w brzmieniu uchwalonym przez Zgromadzenie Sędziów Izby Dyscyplinarnej, do projektu dochodów i wydatków Sądu Najwyższego.

§ 3. Kwota wydatków ustalona w projekcie dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej nie może przekraczać 15% średniej kwoty wydatków Sądu Najwyższego określonej w ustawach budżetowych obowiązujących w trzech latach poprzedzających rok budżetowy.

§ 4. W zakresie wykonywania budżetu Sądu Najwyższego Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego przysługują uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

§ 5. W zakresie wykonywania budżetu Sądu Najwyższego związanego z funkcjonowaniem Izby Dyscyplinarnej uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych przysługują Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej.

Art. 8. § 1. Z uwzględnieniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, przepisów o ochronie danych osobowych, a także przepisów innych ustaw, Sąd Najwyższy niezwłocznie publikuje wydane przez siebie orzeczenie, a po sporządzeniu jego uzasadnienia również uzasadnienie orzeczenia, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego.

§ 2. Niezależnie od obowiązku określonego w § 1, Sąd Najwyższy może wydawać zbiór swoich orzeczeń. Nazwa „Orzecznictwo Sądu Najwyższego” z oznaczeniem odpowiedniej izby podlega ochronie prawnej.

Art. 9. § 1. W zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, z późn. zm.²⁾).

§ 2. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do pracowników Sądu Najwyższego niebędących sędziami stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1511, 2074 i 2261), a w sprawach nieuregulowanych także w tej ustawie – przepisy ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60 i 962).

Rozdział 2

Organy Sądu Najwyższego

Art. 10. Organami Sądu Najwyższego są: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Sądu Najwyższego, Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego oraz Kolegium Sądu Najwyższego.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2103 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38, 60, 803, 1139, 1452 i

Art. 11. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego jest powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na sześcioletnią kadencję spośród pięciu kandydatów wybranych przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego i może zostać ponownie powołany tylko raz. Osoba powołana na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego może zajmować to stanowisko tylko do czasu przejścia w stan spoczynku, przeniesienia w stan spoczynku albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego.

§ 2. Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego wybiera kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego spośród sędziów Sądu Najwyższego w stanie czynnym, nie później niż na 6 tygodni przed upływem kadencji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego albo w terminie 14 dni od dnia przejścia w stan spoczynku, przeniesienia w stan spoczynku, wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego zajmującego stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub zrzeczenia się stanowiska Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Art. 12. § 1. Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego dokonującemu wyboru, o którym mowa w art. 11 § 2, przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, a w przypadku gdy nie jest to możliwe lub gdy zgłoszono jego kandydaturę – najstarszy służbą Prezes Sądu Najwyższego. Jeżeli na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego zgłoszono również kandydaturę najstarszego służbą Prezesa Sądu Najwyższego, Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego przewodniczy najstarszy służbą sędzia Sądu Najwyższego, którego kandydatura nie została zgłoszona.

§ 2. Do podjęcia przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego uchwały w sprawie wyboru kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby sędziów z każdej izby Sądu Najwyższego. Jeżeli uchwały nie podjęto ze względu na brak wymaganego kworum, do podjęcia uchwały na kolejnym posiedzeniu wymagana jest obecność co najmniej 3/5 liczby sędziów Sądu Najwyższego.

§ 3. Każdy sędzia uczestniczący w głosowaniu może oddać tylko jeden głos. Głosowanie jest tajne.

§ 4. Kandydatami na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wybranymi przez Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego są kandydaci, którzy uzyskali największą liczbę głosów. Jeżeli dwóch lub więcej kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego uzyskało równą liczbę głosów, w wyniku czego nie jest możliwe wyłonienie pięciu kandydatów, przeprowadza się ponowne głosowanie z udziałem tylko tych kandydatów. Przepis § 3 stosuje się.

§ 5. Niezwłocznie po wybraniu kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego

przekazuje Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej protokół posiedzenia wskazujący wybranych kandydatów oraz liczbę głosów oddanych na każdego z nich.

Art. 13. § 1. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego kieruje pracami Sądu Najwyższego i reprezentuje Sąd Najwyższy na zewnątrz, w szczególności:

- 1) powołuje i odwołuje, na wniosek Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, przewodniczących wydziałów w tej izbie;
- 2) reprezentuje Sąd Najwyższy przed Trybunałem Konstytucyjnym lub w pracach komisji sejmowych i senackich albo wyznacza inną osobę reprezentującą Sąd Najwyższy;
- 3) opiniuje i przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego, wybranych przez zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego;
- 4) opiniuje wnioski o dalsze pełnienie urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego przez osoby, które ukończyły 65 lat;
- 5) przedstawia Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego projekt informacji, o której mowa w art. 5 § 1 zdanie pierwsze;
- 6) określa, po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego, w drodze zarządzenia, regulamin pracy Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, organizację i zakres działania sekretariatów sądowych oraz innych jednostek administracyjnych w Sądzie Najwyższym, regulamin Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego, a także regulamin pracy i wynagradzania pracowników Sądu Najwyższego niebędących sędziami;
- 7) wykonuje określone w ustawie czynności związane z wyborem ławników Sądu Najwyższego;
- 8) wykonuje inne czynności określone w ustawie, regulaminie i innych aktach normatywnych.

§ 2. W czasie nieobecności Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego zastępuje go wyznaczony przez niego Prezes Sądu Najwyższego, a w wypadku niemożności wyznaczenia – Prezes Sądu Najwyższego najstarszy służbą na stanowisku sędziego.

Art. 14. § 1. Prezes Sądu Najwyższego kieruje pracą właściwej izby.

§ 2. Prezes Sądu Najwyższego jest powoływany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, na trzyletnią kadencję spośród trzech kandydatów przedstawionych przez zgromadzenie sędziów danej izby i może zostać ponownie powołany tylko dwukrotnie. Osoba powołana na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego może zajmować to stanowisko tylko do czasu wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego.

§ 3. Powołanie Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej nie wymaga zasięgnięcia opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 4. Do kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego oraz wyboru kandydatów przez zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego przepisy art. 11 § 2 i art. 12 stosuje się odpowiednio.

Art. 15. § 1. Samorząd sędziów Sądu Najwyższego stanowią wszyscy sędziowie Sądu Najwyższego w stanie czynnym. W skład samorządu nie wchodzi sędziowie delegowani do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym.

§ 2. Organami samorządu sędziów Sądu Najwyższego są: Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego, zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego oraz Kolegium Sądu Najwyższego.

Art. 16. § 1. Do kompetencji Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego należy:

- 1) dokonywanie wyboru pięciu kandydatów na stanowisko Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz przedstawianie ich Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) rozpatrywanie i przyjmowanie projektu informacji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o działalności Sądu Najwyższego oraz o stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa;
- 3) opiniowanie kandydatów do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego;
- 4) rozpatrywanie innych spraw z inicjatywy Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego, Kolegium Sądu Najwyższego lub co najmniej pięciu sędziów Sądu Najwyższego;
- 5) podejmowanie uchwał w innych ważnych sprawach dotyczących Sądu Najwyższego.

§ 2. Zgromadzeniu Ogólnemu Sędziów Sądu Najwyższego przewodniczy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, z zastrzeżeniem art. 12 § 1 i art. 13 § 2.

§ 3. Do podjęcia uchwały Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby sędziów każdej z izb. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi co najmniej trzech sędziów z obecnych na posiedzeniu członków Zgromadzenia.

Art. 17. Do wzięcia udziału w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Sądu Najwyższego zwoływanym w celu przedstawienia informacji o działalności Sądu Najwyższego oraz stwierdzonych w związku z nią istotnych problemach, w tym wynikających z orzecznictwa, oraz informacji Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej o działalności Izby Dyscyplinarnej w Sądzie Najwyższym, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zaprasza Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz przedstawicieli innych organów władzy publicznej.

Art. 18. § 1. Do kompetencji zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego należy:

- 1) dokonywanie wyboru trzech kandydatów na stanowisko Prezesa Sądu Najwyższego kierującego daną izbą;
- 2) omawianie corocznego projektu informacji o działalności izby i istotnych problemach wynikających z orzecznictwa izby oraz przyjmowanie tej informacji;
- 3) opiniowanie kandydatów do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego w danej izbie;
- 4) opiniowanie przedstawionych przez Prezesa Sądu Najwyższego kandydatów na stanowiska przewodniczących wydziałów w danej izbie;
- 5) wybór dwóch członków Kolegium Sądu Najwyższego oraz jednego zastępcy członka Kolegium;
- 6) rozpatrywanie innych problemów dotyczących funkcjonowania izby.

§ 2. Zgromadzeniu sędziów izby Sądu Najwyższego przewodniczy Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą izby.

§ 3. Do podjęcia uchwały zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby sędziów tej izby. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Głosowanie jest tajne, jeżeli żądanie takie zgłosi jeden z obecnych na posiedzeniu członków zgromadzenia sędziów.

Art. 19. § 1. W zakresie właściwości Izby Dyscyplinarnej, jej wewnętrznej organizacji oraz zasad wewnętrznego postępowania oraz innych uprawnień Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego określonych w ustawie, uprawnienia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego określone w art. 13 § 1 pkt 1, art. 30 § 1, art. 35 § 5, art. 39 § 1 i 3, art. 43 § 4 i 5, art. 50 § 6 i 13 ustawy wykonuje odpowiednio Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej.

§ 2. Uprawnienia określone w art. 13 § 1 pkt 2, 4 i 7, art. 34 § 2 i art. 54 § 3 zdanie drugie, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wykonuje w porozumieniu z Prezesem Sądu Najwyższego kierującym pracą Izby Dyscyplinarnej.

Art. 20. § 1. Kolegium Sądu Najwyższego tworzą: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezesi Sądu Najwyższego oraz sędziowie wybrani przez zgromadzenia sędziów izby Sądu Najwyższego na okres trzech lat.

§ 2. Przewodniczącym Kolegium Sądu Najwyższego jest Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

§ 3. Do podjęcia uchwały Kolegium Sądu Najwyższego wymagana jest obecność co najmniej 2/3 liczby członków Kolegium. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego Kolegium.

Art. 21. § 1. Kolegium Sądu Najwyższego przygotowuje stanowisko w sprawach związanych z działalnością Sądu Najwyższego oraz współdziała z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania Sądu Najwyższego.

§ 2. Do kompetencji Kolegium Sądu Najwyższego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie projektów aktów, o których mowa w art. 4, art. 13 § 1 pkt 6 i art. 95 § 2 i 3;
- 2) opiniowanie wniosku Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o dalsze pełnienie urzędu na stanowisku Sędziego Sądu Najwyższego;
- 3) opiniowanie kandydatów na stanowiska kierownicze w jednostkach administracyjnych Sądu Najwyższego;
- 4) uchwalanie projektu dochodów i wydatków Sądu Najwyższego;
- 5) ustalanie liczby ławników Sądu Najwyższego;
- 6) wybór Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcy.

Rozdział 3

Właściwość izb Sądu Najwyższego

Art. 22. Do właściwości Izby Cywilnej należą sprawy z zakresu prawa cywilnego, gospodarczego, rodzinnego i opiekuńczego, a także sprawy dotyczące rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów.

Art. 23. Do właściwości Izby Karnej należą sprawy rozpoznawane na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.³⁾), ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2016 r. poz. 2137, z późn. zm.⁴⁾), ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm.⁵⁾), oraz inne sprawy, do których stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego, a także sprawy podlegające orzecznictwu sądów wojskowych.

Art. 24. Do właściwości Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych należą sprawy z zakresu prawa pracy, ubezpieczeń społecznych, sprawy o roszczenia twórców wynalazków, wzorów użytkowych i przemysłowych oraz topografii układów scalonych o wynagrodzenie, sprawy rejestrowe, z wyłączeniem rejestracji przedsiębiorców i rejestracji zastawów, a także sprawy z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2138 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 966, 1139, 1452 i ...

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2024 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 88, 379, 528, 648, 768 i 1089.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962, 966, 1477, 1543 i

Art. 25. Do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpatrywanie skarg nadzwyczajnych, rozpoznawanie protestów wyborczych i protestów przeciwko ważności referendum ogólnokrajowego i referendum konstytucyjnego oraz stwierdzanie ważności wyborów i referendum, inne sprawy z zakresu prawa publicznego, w tym sprawy z zakresu ochrony konkurencji, regulacji energetyki, telekomunikacji i transportu kolejowego oraz sprawy, w których złożono odwołanie od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, odwołania od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa, a także skargi dotyczące przewlekłości postępowania przed sądami powszechnymi i wojskowymi.

Art. 26. Do właściwości Izby Dyscyplinarnej należą:

- 1) sprawy dyscyplinarne sędziów Sądu Najwyższego;
- 2) sprawy dyscyplinarne, w których na podstawie przepisów odrębnych ustaw właściwy jest Sąd Najwyższy;
- 3) skargi dotyczące przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym.

Art. 27. § 1. W przypadku, gdy Prezes Sądu Najwyższego uzna, że sprawa nie należy do właściwości izby, której pracą kieruje, przekazuje sprawę do właściwej izby.

§ 2. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą izby, do której sprawa została przekazana, uznając, że izba ta nie jest właściwa do jej rozpoznania, zwraca się do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wskazanie właściwej izby. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego może odmówić przekazania sprawy do innej izby.

Rozdział 4

Nawiązanie, zmiana i wygaśnięcie stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego

Art. 28. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 29. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego może być powołana osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych;
- 2) nie była prawomocnie skazana za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub wobec której nie wydano prawomocnego wyroku warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego;
- 3) ukończyła 40 lat;
- 4) jest nieskazitelnego charakteru;
- 5) ukończyła wyższe studia prawnicze w Polsce i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne uznane w Polsce;

- 6) wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy prawniczej;
- 7) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego;
- 8) posiada co najmniej dziesięcioletni staż na stanowisku sędziego, prokuratora, Prezesa Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, jej wiceprezesa, starszego radcy lub radcy, albo przez co najmniej dziesięć lat wykonywała w Polsce zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza; staż lub wykonywanie zawodu liczone są łącznie w przypadku zajmowania różnych stanowisk lub wykonywania różnych zawodów;
- 9) nie pełniła służby zawodowej, nie pracowała i nie była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1575 i ...).

§ 2. Wymagania, o których mowa w § 1 pkt 8, nie dotyczą osoby, która posiada tytuł naukowy profesora albo stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych i staż pracy w polskiej szkole wyższej, w Polskiej Akademii Nauk, w instytucie naukowo-badawczym lub innej placówce naukowej.

§ 3. Przepis § 1 pkt 9 stosuje się do osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r.

Art. 30. § 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, po zasięgnięciu opinii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” o liczbie wolnych stanowisk sędziowskich przewidzianych do objęcia w poszczególnych izbach Sądu Najwyższego.

§ 2. Każdy, kto spełnia warunki do objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego, może zgłosić Krajowej Radzie Sądownictwa swoją kandydaturę w ciągu miesiąca od dnia obwieszczenia, o którym mowa w § 1.

§ 3. Kandydaturę zgłasza się przez złożenie karty zgłoszenia kandydata na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego we wskazanej w obwieszczeniu izbie oraz dołącza się do niej – z wyjątkiem gdy kandydatem jest sędzia lub prokurator – informację z Krajowego Rejestru Karnego dotyczącą osoby kandydata oraz zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego.

§ 4. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty zgłoszenia kandydata na wolne stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, mając na uwadze konieczność zapewnienia przejrzystości oraz sprawności postępowania w sprawie wyboru kandydata na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego.

Art. 31. Osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz małżonkowie nie mogą być jednocześnie sędziami Sądu Najwyższego.

Art. 32. § 1. Stosunek służbowy sędziego Sądu Najwyższego nawiązuje się z chwilą doręczenia mu aktu powołania. Odmowa odebrania aktu powołania jest równoznaczna ze zrzeczeniem się pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

§ 2. Sędzia powinien zgłosić się w celu objęcia stanowiska w terminie 14 dni od dnia odebrania aktu powołania.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego nieobjęcia stanowiska w terminie określonym w § 2, powołanie traci moc; okoliczność tę stwierdza Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 33. § 1. Przy powołaniu sędziego Sądu Najwyższego składa ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako sędzia Sądu Najwyższego służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa i praworządności, obowiązki sędziego wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa i zasadami słuszości, bezstronnie, według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg”.

§ 2. Odmowa złożenia ślubowania jest równoznaczna ze zrzeczeniem się pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

Art. 34. § 1. Sędzia obejmuje stanowisko w izbie Sądu Najwyższego wskazane przez niego w karcie zgłoszenia kandydata, o której mowa w art. 30 § 3.

§ 2. Sędzia, za jego zgodą, może zostać przeniesiony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego na stanowisko w innej izbie.

§ 3. Sędzia może być wyznaczony przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego do udziału w rozpoznaniu określonej sprawy w innej izbie oraz, za zgodą sędziego, do orzekania na czas określony w innej izbie. Wyznaczenie sędziego do orzekania w innej izbie, bez jego zgody, może nastąpić na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy w roku. Po upływie okresu wyznaczenia sędziego do orzekania w innej izbie, sędzia podejmuje czynności w sprawach przydzielonych mu w tej izbie do ich zakończenia. W przypadku sędziego Sądu Najwyższego zajmującego stanowisko w Izbie Dyscyplinarnej wyznaczenie do udziału w rozpoznaniu określonej sprawy w innej izbie lub do orzekania na czas określony w innej izbie wymaga także zgody Prezesa Sądu Najwyższego kierującego Izbą Dyscyplinarną.

Art. 35. § 1. Stosunek służbowy sędziego Sądu Najwyższego wygasa w razie:

- 1) śmierci;
- 2) zrzeczenia się pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego ;
- 3) prawomocnego wyroku skazującego sędziego za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub prawomocnego wyroku

- warunkowo umarzającego postępowanie karne w sprawie popełnienia przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego lub umyślnego przestępstwa skarbowego;
- 4) prawomocnego orzeczenia przez sąd środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego;
 - 5) prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu;
 - 6) utraty obywatelstwa polskiego;
 - 7) nabycia obywatelstwa obcego państwa, chyba że sędzia zrzekł się tego obywatelstwa w terminie 30 dni od dnia jego nabycia;
 - 8) stwierdzenia, że sędzia pełnił służbę, pracował lub był współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

§ 2. O zaistnieniu okoliczności, o których mowa w § 1 pkt 2-7, sędzia Sądu Najwyższego, którego dotyczy dana okoliczność, niezwłocznie informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Jeżeli dana okoliczność dotyczy Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego informuje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Datę wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego stwierdza Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, nie później niż w terminie trzech miesięcy od:

- 1) zaistnienia okoliczności, o której mowa w § 1 pkt 1;
- 2) uzyskania informacji o zaistnieniu okoliczności, o której mowa w § 1 pkt 2-8.

§ 4. O zaistnieniu okoliczności, o której mowa w § 2:

- 1) zdanie pierwsze – Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) zdanie drugie – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa.

§ 5. Przepis § 1 pkt 8 stosuje się do osób urodzonych przed dniem 1 sierpnia 1972 r.

§ 6. W celu ustalenia, czy zachodzi okoliczność wskazana w § 1 pkt 8, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zwraca się do Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o przedstawienie informacji Dyrektora Biura Lustracyjnego Instytutu w tym zakresie. O przedstawienie informacji w odniesieniu do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, zwraca się Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 7. W przypadku przedstawienia informacji potwierdzającej okoliczność, o której mowa w § 1 pkt 8, Dyrektor Biura Lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu wskazuje, że wymieniona okoliczność wynika:

- 1) z oświadczenia lustracyjnego, o którym mowa w art. 7 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1721, 1948, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 1530 i 1600);
- 2) prawomocnego orzeczenia sądu okręgowego, o którym mowa w art. 17 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów, stwierdzającego fakt złożenia przez osobę lustrowaną niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego, o którym mowa w art. 21a ust. 2 tej ustawy.

§ 8. W przypadku, gdy Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu lub Dyrektor Biura Lustracyjnego tego Instytutu poweźmie informację, o której mowa w § 1 pkt 8, przekazuje ją niezwłocznie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego i Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracą Izby Dyscyplinarnej. Przepisy ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów, stosuje się odpowiednio.

§ 9. Sędzia Sądu Najwyższego, który zrzekł się pełnienia urzędu na stanowisku Sędziego Sądu Najwyższego lub statusu sędziego w stanie spoczynku ma prawo uzyskać wpis na listę adwokatów lub radców prawnych albo zostać powołany na stanowisko notariusza bez konieczności spełnienia wymagań określonych w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 1139) ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, 1579 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 1139) oraz ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1796, 1948, 2175 i 2261) w stosunku do innych sędziów.

Art. 36. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia, chyba że nie później niż na sześć miesięcy i nie wcześniej niż na dwanaście miesięcy przed ukończeniem tego wieku złoży oświadczenie o woli dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie a Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, przed wyrażeniem zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego, może zasięgnąć opinii Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 2. Oświadczenie i zaświadczenie, o których mowa w § 1, składa się Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, który wraz ze swoją opinią niezwłocznie przedkłada je Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego swoje

oświadczenie i zaświadczenie wraz z opinią Kolegium Sądu Najwyższego składa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. W przypadku niezakończenia postępowania związanego z dalszym zajmowaniem stanowiska sędziego Sądu Najwyższego po ukończeniu wieku, o którym mowa w § 1, sędzia pozostaje na stanowisku do czasu zakończenia tego postępowania.

§ 4. Zgoda, o której mowa w ust. 1, jest udzielana na okres 3 lat, nie więcej niż dwukrotnie. Sędzia, który uzyskał zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego może w każdym czasie przejść w stan spoczynku, składając oświadczenie Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, który przekazuje je niezwłocznie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 5. Sędzia Sądu Najwyższego w przypadku kobiety może przejść w stan spoczynku z dniem ukończenia 60 roku życia, składając za pośrednictwem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oświadczenie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 37. § 1. Sędziego Sądu Najwyższego przenosi się w stan spoczynku na jego wniosek albo na wniosek Kolegium Sądu Najwyższego, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego.

§ 2. Z wnioskiem o zbadanie zdolności do pełnienia obowiązków może wystąpić zainteresowany sędzia oraz Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 3. Sędzia Sądu Najwyższego może być przeniesiony w stan spoczynku, jeżeli bez uzasadnionej przyczyny nie poddał się badaniu, o którym mowa w § 2, w sytuacji gdy z wnioskiem o badanie wystąpiło Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 4. W sprawach przeniesienia sędziego w stan spoczynku, o którym mowa w § 1 i 3, uchwałę podejmuje Krajowa Rada Sądownictwa, na wniosek sędziego albo Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 5. Od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sprawach, o których mowa w § 4, przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

§ 6. Jeżeli z wnioskiem o przeniesienie sędziego w stan spoczynku wystąpiło Kolegium Sądu Najwyższego, odwołanie przysługuje także Kolegium Sądu Najwyższego.

Art 38. Datę przejścia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku albo przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku stwierdza Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 39. § 1. Na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Minister Sprawiedliwości, może delegować sędziego posiadającego co najmniej dziesięcioletni staż na

stanowisku sędziego, za jego zgodą, na czas określony, nie dłuższy niż dwa lata, do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym.

§ 2. W okresie delegowania do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym do sędziego mają odpowiednio zastosowanie przepisy określające prawa i obowiązki sędziego Sądu Najwyższego.

§ 3. Na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego, za jego zgodą, na czas nieokreślony, do pełnienia funkcji asystenta sędziego Sądu Najwyższego oraz wykonywania innych czynności w Sądzie Najwyższym.

§ 4. Sędziemu delegowanemu do pełnienia czynności, o których mowa w § 1, przysługuje wynagrodzenie w stawce podstawowej sędziego sądu apelacyjnego.

§ 5. Po trzech miesiącach delegowania do pełnienia czynności, o których mowa w § 1, na pozostały okres delegacji sędziemu sądu apelacyjnego przysługuje wynagrodzenie w stawce podstawowej sędziego Sądu Najwyższego, a sędziemu sądu okręgowego – sędziemu sądu apelacyjnego, chyba że dotychczasowe wynagrodzenie jest wyższe od przysługującego w Sądzie Najwyższym.

§ 6. Zasady wynagradzania, o których mowa w § 5, stosuje się do sędziów delegowanych do pełnienia funkcji lub czynności, o których mowa w § 3, z tym że sędziemu sądu apelacyjnego przysługuje wynagrodzenie w stawce bezpośrednio wyższej od posiadanej, z wyłączeniem wynagrodzenia sędziego Sądu Najwyższego, natomiast sędziemu sądu rejonowego – wynagrodzenie sędziego sądu okręgowego.

Rozdział 5

Obowiązki i prawa sędziego Sądu Najwyższego

Art. 40. § 1. Sędzia jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziowskim.

§ 2. Sędzia powinien strzec wartości związanych ze sprawowaniem władzy sędziowskiej i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności urzędu lub osłabić zaufanie do jego bezstronności.

Art. 41. § 1. Sędzia jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których poza jawną rozprawą sądową powziął wiadomość ze względu na swoje stanowisko sędziowskie.

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po wygaśnięciu stosunku służbowego.

§ 3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy sędzia składa zeznania jako świadek przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa albo ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości. W tych

przypadkach od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić sędziego Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

§ 4. Sędzia nie podlega postępowaniu sprawdzającemu przewidzianemu w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

Art. 42. Czas pracy sędziego określony jest wymiarem jego zadań.

Art. 43. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego nie może pozostawać w innym stosunku służbowym lub stosunku pracy, z wyjątkiem:

- 1) zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w polskiej szkole wyższej w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.⁶⁾),
 - 2) prowadzenia zajęć w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz w ramach szkolenia organizowanego przez samorządy zawodowe, o których mowa w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1277, 1343 i 1452)
- w łącznym wymiarze nieprzekraczającym 210 godzin dydaktycznych.

§ 2. Sędziemu nie wolno podejmować zajęcia ani sposobu zarobkowania, innego niż określone w § 1, które utrudniałoby pełnienie obowiązków sędziego, mogłoby osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu sędziego. Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego nie wolno podejmować zajęcia ani sposobu zarobkowania, innego niż określone w § 1.

§ 3. Sędzia nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem bądź pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 4. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1, a także innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, sędzia Sądu Najwyższego zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1933, 2169 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 777, 858, 859, 1321, 1428 i 1530.

§ 5. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego może wyrazić sprzeciw wobec podjęcia przez sędziego innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, jeżeli uzna, że jego wykonywanie będzie utrudniało pełnienie obowiązków sędziego Sądu Najwyższego, osłabiało zaufanie do jego bezstronności lub przynosiło ujmę godności urzędu sędziego.

§ 6. Przepisy § 2–5 stosuje się odpowiednio do sędziów Sądu Najwyższego w stanie spoczynku.

§ 7. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego niezwłocznie publikuje na stronie internetowej Sądu Najwyższego informacje o podjęciu przez sędziego Sądu Najwyższego dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1, a także innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, ze wskazaniem podmiotu, w którym podjął zatrudnienie lub inne zajęcie lub zarobkowanie, oraz rodzaju i wymiaru czasu wykonywanego zatrudnienia, zajęcia lub zarobkowania.

Art. 44. § 1. Oświadczenie o stanie majątkowym, o którym mowa w art. 87 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych:

- 1) sędziowie Sądu Najwyższego składają Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 2) Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego składa Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. Analizy danych zawartych w oświadczeniu o stanie majątkowym składanym przez sędziego Sądu Najwyższego dokonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego. O stwierdzonych nieprawidłowościach Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zawiadamia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 45. § 1. Żądania, wystąpienia i zażalenia w sprawach związanych z pełnionym urzędem sędziego może wnosić tylko do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą izby, w której orzeka sędzia, lub Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1, sędzia nie może zwracać się do instytucji i osób postronnych ani podawać sprawy do wiadomości publicznej.

§ 3. Spory wynikające ze stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego lub związane z tym stosunkiem rozstrzyga sąd pracy.

Art. 46. Sędzia niezwłocznie zawiadamia Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje w charakterze strony lub uczestnika postępowania.

Art. 47. § 1. Wynagrodzenie zasadnicze sędziego Sądu Najwyższego stanowi wielokrotność podstawy ustalenia tego wynagrodzenia, z zastosowaniem mnożnika 4,13.

§ 2. Podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w danym roku stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17

grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 i 1386).

§ 3. Jeżeli przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 2, jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za drugi kwartał roku poprzedzającego – przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego w dotychczasowej wysokości.

§ 4. Wynagrodzenie sędziego Sądu Najwyższego określa się w stawce podstawowej albo w stawce awansowej. Stawka awansowa stanowi 115% stawki podstawowej.

§ 5. Sędzia Sądu Najwyższego, obejmując stanowisko, otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w stawce podstawowej. Po siedmiu latach służby w Sądzie Najwyższym wynagrodzenie zasadnicze sędziego Sądu Najwyższego podwyższa się do stawki awansowej.

§ 6. W związku z pełnioną funkcją sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje dodatek funkcyjny, którego wysokość ustala się z zastosowaniem mnożników podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego, o której mowa w § 2.

§ 7. Tabelę mnożników służących do ustalenia wysokości dodatków funkcyjnych określa załącznik do ustawy.

Art. 48. Sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje dodatek za długoletnią służbę wynoszący 1% wynagrodzenia zasadniczego, za każdy rok służby, nie więcej jednak niż 20% tego wynagrodzenia. Do okresu służby, od którego zależy wysokość dodatku, wlicza się również przypadający przed powołaniem na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego okres stosunku służbowego lub stosunku pracy, jak również okres wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub notariusza.

Art. 49. § 1. Sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje gratyfikacja jubileuszowa w wysokości:

- 1) po dwudziestu latach służby – 100% wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) po dwudziestu pięciu latach służby – 150% wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) po trzydziestu latach służby – 200% wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) po trzydziestu pięciu latach służby – 250% wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) po czterdziestu latach służby – 350% wynagrodzenia miesięcznego;
- 6) po czterdziestu pięciu latach służby – 400% wynagrodzenia miesięcznego.

§ 2. Do okresu służby uprawniającego do gratyfikacji jubileuszowej wlicza się wszystkie poprzednie okresy służby i zatrudnienia, w tym okres wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub notariusza, oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

Art. 50. § 1. Sędziemu Sądu Najwyższego przysługuje corocznie urlop dodatkowy w wymiarze 12 dni roboczych.

§ 2. Sędziemu może być na jego wniosek udzielony płatny urlop dla poratowania zdrowia.

§ 3. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać sześciu miesięcy.

§ 4. W okresie nieobecności z powodu choroby sędzia otrzymuje miesięcznie 80% wynagrodzenia, nie dłużej jednak niż przez okres roku. Do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby z powodu choroby lub płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył 30 dni. Po upływie roku nieobecności z powodu choroby sędzia otrzymuje miesięcznie 50% wynagrodzenia.

§ 5. Jeżeli nieobecność sędziego nastąpiła z powodu:

- 1) wypadku przy pracy albo w drodze do pracy lub z pracy,
- 2) choroby przypadającej w okresie ciąży,
- 3) choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego,
- 4) choroby spowodowanej przez inną osobę w wyniku popełnienia przez nią umyślnego czynu zabronionego, w związku z wykonywaniem czynności sędziego, stwierdzonego orzeczeniem wydanym przez uprawniony organ,
- 5) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów

– sędzia zachowuje prawo do 100% wynagrodzenia, nie dłużej jednak niż przez okres roku; przepis § 4 zdanie drugie i trzecie stosuje się.

§ 6. W razie ujawnienia u sędziego choroby, co do której zachodzi podejrzenie, że powstała w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego kieruje sędziogo, z urzędu lub na wniosek sędziego, do lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Od orzeczenia lekarza orzecznika sędziemu przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego orzeczenia.

§ 7. Za chorobę powstałą w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami wykonywania czynności sędziego uznaje się chorobę spowodowaną działaniem czynników szkodliwych występujących w miejscu wykonywania czynności sędziego.

§ 8. Koszty badania i wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika oraz komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pokrywa Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 9. W razie niemożności wykonywania obowiązków służbowych z innych przyczyn, uprawniających do uzyskania świadczeń określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, sędziemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, przez okres przewidziany w tych przepisach.

§ 10. Okres nieobecności z powodu choroby oraz niemożności wykonywania obowiązków służbowych, o której mowa w § 9, stwierdza zaświadczenie lekarskie wystawione zgodnie z art. 55 ust. 1 i art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2017 r. poz. 1368) albo wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy, z tym że w przypadku:

- 1) poddania się niezbędnym badaniom lekarskim przewidzianym dla kandydatów na dawców komórek, tkanek i narządów oraz niezdolności do pracy wskutek poddania się zabiegowi pobrania komórek, tkanek i narządów – zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku, zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa;
- 2) o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa – decyzja wydana przez właściwy organ albo uprawniony podmiot na podstawie przepisów o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- 3) urlopu macierzyńskiego – zaświadczenie lekarskie wystawione na zwykłym druku, określające przewidywaną datę porodu – za okres przed porodem, odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopia – za okres po porodzie;
- 4) konieczności osobistego sprawowania przez sędziego opieki nad dzieckiem własnym lub małżonka sędziego, dzieckiem przysposobionym, dzieckiem przyjętym na wychowanie i utrzymanie, do ukończenia przez nie 8. roku życia, w przypadku:
 - a) nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 oraz z 2017 r. poz. 60 i 1428), lub dziennego opiekuna, sprawujących opiekę nad dzieckiem,
 - b) porodu lub choroby małżonka sędziego lub rodzica dziecka sędziego, stale opiekujących się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi lub rodzicowi sprawowanie opieki nad dzieckiem,
 - c) pobytu małżonka sędziego lub rodzica dziecka sędziego, stale opiekujących się dzieckiem, w szpitalu lub innym zakładzie leczniczym podmiotu leczniczego

wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

– oświadczenie sędziego.

§ 11. Doręczenie zaświadczenia lekarskiego odbywa się przy wykorzystaniu profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, na zasadach określonych w tej ustawie. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wykorzystuje lub tworzy profil informacyjny płatnika składek, o którym mowa w art. 58 ust. 1 tej ustawy.

§ 12. Wydruk zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w art. 55a ust. 7 tej ustawy, zaświadczenie wystawione przez lekarza na zwykłym druku w przypadkach, o których mowa w § 10 pkt 1 i 3, decyzję, odpis skrócony aktu urodzenia dziecka lub jego kopię, sędzia jest obowiązany dostarczyć Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania.

§ 13. Sędzia jest obowiązany złożyć Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oświadczenie o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w § 10 pkt 4, w terminie 7 dni od dnia ich zaistnienia.

§ 14. W przypadku niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w § 12 i 13, nieobecność uznaje się za nieusprawiedliwioną, chyba że niedostarczenie zaświadczenia, decyzji, odpisu skróconego aktu urodzenia dziecka lub jego kopii lub niezłożenie oświadczenia nastąpiło z przyczyn niezależnych od sędziego.

§ 15. Za inną usprawiedliwioną nieobecność sędziemu przysługuje wynagrodzenie.

§ 16. W przypadkach, w których pracownikom podlegającym ubezpieczeniu społecznemu przysługują zasiłki niezależnie od prawa do wynagrodzenia, sędziemu przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości zasiłku z ubezpieczenia społecznego.

§ 17. Sędziemu może zostać udzielony urlop rehabilitacyjny na zasadach określonych w art. 94d–94g ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Art. 51. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub organach organizacji międzynarodowych oraz ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu.

§ 2. Sędzia, który zrzekł się urzędu z przyczyn określonych w § 1, ma prawo powrotu do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego, jeżeli przerwa w pełnieniu

obowiązków sędziego nie przekracza dziewięciu lat, chyba że pełnił funkcje sędziowskie lub prokuratorskie w międzynarodowych lub ponadnarodowych organach sądowych.

§ 3. W przypadku przewidzianym w § 2 Krajowa Rada Sądownictwa, z inicjatywy zainteresowanego, przedstawia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

§ 4. W razie odmowy przedstawienia wniosku, o którym mowa w § 3, zainteresowanemu służy odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 52. § 1. Sędziemu Sądu Najwyższego stale zamieszkałemu poza Warszawą przysługuje bezpłatne zakwaterowanie w Warszawie oraz zwrot kosztów przejazdu i dodatek z tytułu rozłąki z rodziną na zasadach określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 26 ust. 2a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych.

§ 2. Świadczenia i należności, o których mowa w § 1, nie przysługują w wypadkach, gdy odległość od miejscowości, w której sędzia Sądu Najwyższego ma miejsce stałego zamieszkania do Warszawy nie przekracza 60 km, chyba że Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, na wniosek sędziego Sądu Najwyższego uzna, że jest to uzasadnione ze względu na zakres obowiązków i warunki dojazdu.

Art. 53. Sędziemu Sądu Najwyższego przechodzącemu w stan spoczynku przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia.

Art. 54. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego nie może być pozbawiony wolności ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia sądu dyscyplinarnego. Nie dotyczy to ujęcia na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli zatrzymanie sędziego jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Do czasu wydania uchwały zezwalającej na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej wolno podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki.

§ 2. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy sędziego ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występkę, o którym mowa w art. 177 § 1 Kodeksu karnego w związku z art. 178 § 1 Kodeksu karnego, a także w art. 178a § 1 lub § 4 Kodeksu karnego, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpływu do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziego jest natychmiast wykonalna.

§ 3. O zatrzymaniu sędziego niezwłocznie powiadamia się Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

§ 4. W terminie siedmiu dni od doręczenia uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej przysługuje organowi lub osobie, która wniosła o zezwolenie, oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji. W tym samym terminie zainteresowanemu sędziemu przysługuje zażalenie na uchwałę zezwalającą na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej.

Art. 55. Sędziemu Sądu Najwyższego w stanie spoczynku przysługuje uposażenie w wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat, pobieranych na ostatnio zajmowanym stanowisku. Uposażenie to jest waloryzowane w terminach i w wysokości stosownie do zmian wynagrodzenia zasadniczego sędziów Sądu Najwyższego czynnych zawodowo.

Art. 56. Sąd Najwyższy może zatrudniać asystentów sędziego. Asystentem sędziego może być osoba posiadająca wyższe wykształcenie prawnicze.

Art. 57. Osoba pozostająca z sędzią Sądu Najwyższego w relacji, która uprawniałaby tę osobę do odmowy składania zeznań na podstawie art. 261 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.⁷⁾) nie może zostać zatrudniona w Sądzie Najwyższym.

Rozdział 6

Ławnicy Sądu Najwyższego

Art. 58. § 1. W rozpoznawaniu skarg nadzwyczajnych oraz spraw, o których mowa w art. 26 pkt 1 i 2, uczestniczą ławnicy Sądu Najwyższego.

§ 2. Ławnikiem Sądu Najwyższego może być osoba, która:

- 1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich;
- 2) jest nieskazitelnego charakteru;
- 3) ukończyła 40 lat;
- 4) w dniu wyboru nie ukończyła 60 lat;
- 5) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków ławnika Sądu Najwyższego;
- 6) posiada co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1823, 1860, 1948, 2138, 2199, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 67, 85, 187, 768, 933, 1133, 1136, 1452, 1474, 1596 i

Art. 59. Ławnikiem Sądu Najwyższego nie może być osoba:

- 1) zatrudniona w Sądzie Najwyższym i innych sądach oraz w prokuraturze;
- 2) wchodząca w skład organów, od których orzeczenia można żądać skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego;
- 3) będąca ławnikiem w sądach powszechnych lub w sądach wojskowych;
- 4) będąca funkcjonariuszem Policji oraz pracująca w służbach związanych ze ściganiem przestępstw i wykroczeń;
- 5) pracująca w urzędach obsługujących centralne organy państwa;
- 6) wykonująca zawód dla którego sądem właściwym w sprawach dyscyplinarnych może być Sąd Najwyższy;
- 7) będąca adwokatem albo aplikantem adwokackim;
- 8) będąca radcą prawnym albo aplikantem radcowskim;
- 9) będąca notariuszem albo aplikantem notarialnym;
- 10) duchowna;
- 11) będąca żołnierzem w czynnej służbie wojskowej;
- 12) będąca funkcjonariuszem Służby Więziennej;
- 13) będąca posłem, senatorem, radnym gminy, powiatu lub województwa;
- 14) która pełniła służbę zawodową, pracowała lub była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu.

Art. 60. § 1. Liczbę ławników Sądu Najwyższego ustala Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 2. Ławników Sądu Najwyższego wybiera Senat Rzeczypospolitej Polskiej w głosowaniu tajnym.

§ 3. Kadencja ławników Sądu Najwyższego trwa cztery lata kalendarzowe następujące po roku, w którym dokonano wyborów. Funkcja ławnika Sądu Najwyższego wybranego w trakcie kadencji wygasa z upływem kadencji ogółu ławników Sądu Najwyższego.

§ 4. Po upływie kadencji ławnik Sądu Najwyższego może brać udział jedynie w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

§ 5. Wybory ławników Sądu Najwyższego odbywają się najpóźniej w październiku roku kalendarzowego, w którym upływa kadencja dotychczasowych ławników Sądu Najwyższego.

Art. 61. § 1. Kandydaci na ławników Sądu Najwyższego zgłaszani są Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego podaje liczbę ławników Sądu Najwyższego do wiadomości Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej na trzydzieści dni przed upływem terminu zgłaszania kandydatów.

§ 2. Kandydatów na ławników Sądu Najwyższego mogą zgłaszać stowarzyszenia, inne organizacje społeczne i zawodowe, zarejestrowane na podstawie odrębnych przepisów, z wyłączeniem partii politycznych, oraz co najmniej stu obywateli mających czynne prawo wyborcze, w terminie do dnia 30 czerwca ostatniego roku kadencji.

§ 3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zasięga od Komendanta Głównego Policji informacji o kandydatach na ławników Sądu Najwyższego. Informacje o kandydacie na ławnika Sądu Najwyższego uzyskuje się i sporządza na zasadach określonych dla informacji o kandydacie do objęcia stanowiska sędziowskiego w sądzie powszechnym.

§ 4. Szczegółowy sposób postępowania z dokumentami złożonymi Marszałkowi Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przy zgłaszaniu kandydatów na ławników Sądu Najwyższego określa Regulamin Senatu.

§ 5. Wzór karty zgłoszenia kandydatów na ławników Sądu Najwyższego oraz sposób jego udostępniania ustala, w drodze zarządzenia, Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Zarządzenie Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej podlega ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Art. 62. § 1. Listę wybranych ławników Sądu Najwyższego wraz z dokumentami, o których mowa w art. 61 § 4, Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie przesyła Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

§ 2. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wręcza ławnikom Sądu Najwyższego zawiadomienie o wyborze i odbiera od nich ślubowanie według roty w brzmieniu:

„Ślubuję uroczyście jako ławnik Sądu Najwyższego służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa i praworządności, obowiązki ławnika wypełniać sumiennie, orzekać zgodnie z przepisami prawa i zasadami słuszności, bezstronnie według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg”.

§ 3. Odmowa złożenia ślubowania jest równoznaczna ze zrzeczeniem się funkcji ławnika Sądu Najwyższego.

§ 4. Po odebraniu ślubowania Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wpisuje ławnika Sądu Najwyższego na listę ławników Sądu Najwyższego, którzy mogą być wyznaczani do orzekania, i wydaje mu legitymację.

§ 5. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego organizuje szkolenie dla ławników Sądu Najwyższego na temat skargi nadzwyczajnej oraz postępowania dyscyplinarnego. Udział ławnika Sądu Najwyższego w szkoleniu jest obowiązkowy.

Art. 63. § 1. Funkcja ławnika Sądu Najwyższego wygasa w razie prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe lub w razie stwierdzenia, że ławnik Sądu Najwyższego pełnił służbę, pracował lub był współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej stwierdza wygaśnięcie funkcji z tego powodu i informuje o tym Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

§ 2. Do ławników Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio przepis art. 35 § 5-8.

Art. 64. Nie wyznacza się ławnika Sądu Najwyższego do pełnienia obowiązków w przypadku:

- 1) ujawnienia okoliczności, które nie pozwalały na jego wybór;
- 2) wszczęcia postępowania o odwołanie ławnika Sądu Najwyższego – do czasu podjęcia przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej uchwały w przedmiocie odwołania;
- 3) wszczęcia przeciwko ławnikowi Sądu Najwyższego postępowania o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe – do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy.

Art. 65. W razie potrzeby, zwłaszcza zmniejszenia w czasie kadencji liczby ławników Sądu Najwyższego, Senat Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, przeprowadza wybory uzupełniające. Przepis art. 61 stosuje się odpowiednio.

Art. 66. § 1. W zakresie orzekania ławnicy Sądu Najwyższego są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

§ 2. Ławnik Sądu Najwyższego nie może przewodniczyć rozprawie i naradzie ani też wykonywać czynności sędziego poza rozprawą, chyba że ustawy stanowią inaczej.

Art. 67. § 1. Ławnik Sądu Najwyższego może zostać wyznaczony do udziału w rozprawach do dwudziestu dni w ciągu roku. Liczba dni może być zwiększona przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego tylko z ważnych przyczyn, a zwłaszcza w przypadku konieczności zakończenia rozprawy z udziałem tego ławnika Sądu Najwyższego.

§ 2. Ławnik Sądu Najwyższego otrzymuje rekompensatę pieniężną za czas wykonywania czynności w sądzie, którymi są: udział w rozprawie lub posiedzeniu, uczestnictwo w naradzie nad wyrokiem, sporządzenie uzasadnienia, udział w obowiązkowych szkoleniach organizowanych przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub uczestnictwo w posiedzeniu Rady Ławniczej Sądu Najwyższego, jeżeli został do niej wybrany.

§ 3. Wysokość rekompensaty dla ławników Sądu Najwyższego biorących udział w rozpoznawaniu spraw w Sądzie Najwyższym, za jeden dzień pełnienia obowiązków

ławnika w Sądzie Najwyższym, wynosi 1,9% podstawy ustalenia wynagrodzenia zasadniczego sędziego Sądu Najwyższego, o której mowa w art. 47 § 1-3.

Art. 68. Ławnicy Sądu Najwyższego zamieszkali poza Warszawą otrzymują diety oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegu według zasad ustalonych dla sędziów sądów powszechnych.

Art. 69. § 1. Ławnicy Sądu Najwyższego wybierają ze swego grona Radę Ławniczą Sądu Najwyższego, jej przewodniczącego i zastępców.

§ 2. Do zadań Rady Ławniczej Sądu Najwyższego należy w szczególności podnoszenie poziomu pracy ławników Sądu Najwyższego i ich reprezentowanie oraz pobudzanie działalności wychowawczej ławników Sądu Najwyższego w społeczeństwie.

§ 3. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, sposób wyboru, skład i strukturę organizacyjną, tryb działania oraz szczegółowe zadania Rady Ławniczej Sądu Najwyższego, uwzględniając obligatoryjny charakter Rady Ławniczej Sądu Najwyższego jako samorządu ławniczego, reprezentującego ławników Sądu Najwyższego, zakres współpracy z Pierwszym Prezesem Sądu Najwyższego oraz z Prezesem Sądu Najwyższego kierującego pracą Izbą Dyscyplinarną, potrzebę uwzględnienia w jej strukturze przewodniczącego i zastępców oraz określenia ich zadań.

Art. 70. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale do ławników Sądu Najwyższego stosuje się odpowiednio przepisy działu IV rozdziału 7 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych dotyczące ławników.

Rozdział 7

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 71. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe i uchybienia godności urzędu.

§ 2. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska, jeżeli uchybił obowiązkowi piastowanego urzędu państwowego lub okazał się niegodnym urzędu sędziego.

§ 3. Za wykroczenia sędzia może odpowiadać tylko dyscyplinarnie.

§ 4. Sędzia może wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wykroczenie, o którym mowa w rozdziale XI ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, 1485, 1634 i 1707 oraz z 2017 r. poz. 966). Wyrażenie zgody następuje w drodze przyjęcia przez sędziego mandatu karnego albo uiszczenia grzywny, w przypadku ukarania mandatem karnym zaocznym, o którym mowa

w art. 98 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

§ 5. Wyrażenie przez sędziego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej w trybie określonym w § 4 wyłącza odpowiedzialność dyscyplinarną.

Art. 72. § 1. Sądem dyscyplinarnym w sprawach dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego są:

- 1) w pierwszej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego;
- 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów Izby Dyscyplinarnej i dwóch ławników Sądu Najwyższego.

§ 2. Ławników Sądu Najwyższego do orzekania w sprawach dyscyplinarnych wyznacza każdorazowo do sprawy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 73. Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego i jego zastępcę wybiera Kolegium Sądu Najwyższego na okres 4 lat.

Art. 74. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) obniżenie wynagrodzenia zasadniczego sędziego o 5%–50% na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat;
- 4) usunięcie z zajmowanej funkcji;
- 5) złożenie sędziego z urzędu.

§ 2. Sąd podaje prawomocny wyrok dyscyplinarny do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie go na stronie internetowej Sądu Najwyższego. Zamieszczeniu podlega sentencja wyroku, z wyłączeniem danych dotyczących tożsamości osoby fizycznej lub innej osoby, jeżeli jest to konieczne dla ochrony słuszných interesów tych osób.

§ 3. Sąd przekazuje prawomocny wyrok dyscyplinarny do wiadomości Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 4. Wymierzenie kary, o której mowa w § 1 pkt 2–4, pociąga za sobą, przez okres pięciu lat, niemożność udziału w Kolegium Sądu Najwyższego, orzekania w sądzie dyscyplinarnym oraz pełnienia funkcji w Sądzie Najwyższym. Sędziego ukaranego karą dyscyplinarną, o której mowa w zdaniu pierwszym, zajmującego stanowisko w Izbie Dyscyplinarnej, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wyznacza do rozpoznawania spraw w innej izbie na okres pięciu lat.

§ 5. Wymierzenie kary, o której mowa w § 1 pkt 5, pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego na urząd sędziego.

§ 6. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.

Art. 75. § 1. Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego podejmuje czynności wyjaśniające na żądanie Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej, Kolegium Sądu Najwyższego, Prokuratora Generalnego, Prokuratora Krajowego, lub z własnej inicjatywy, po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności niezbędnych do ustalenia znamion przewinienia, a także złożeniu wyjaśnień przez sędziego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe. Czynności wyjaśniające powinny być przeprowadzone w terminie 30 dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego.

§ 2. Po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego wszczyna postępowanie dyscyplinarne i przedstawia sędziemu na piśmie zarzuty. Po przedstawieniu zarzutów obwiniony, w terminie 14 dni, może złożyć wyjaśnienia oraz zgłosić wnioski o przeprowadzenie dowodów.

§ 3. Po upływie terminu, o którym mowa w § 2, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego składa wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, wykaz dowodów uzasadniających wniosek oraz uzasadnienie.

§ 4. Jeżeli Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego na żądanie uprawnionego organu, wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia. Odpis postanowienia doręcza się organom, o których mowa w § 1, oraz Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. W terminie 30 dni od dnia doręczenia tego postanowienia każdemu organowi, o którym mowa w § 1, służy zażalenie do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji.

§ 5. Jeżeli Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego nie znajduje podstaw do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego. Odpis postanowienia doręcza się obwinionemu, organom, o których mowa w § 1, oraz Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. W terminie 30 dni od dnia doręczenia tego postanowienia każdemu organowi, o którym mowa w § 1, służy zażalenie do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji.

§ 6. Zażalenie powinno być rozpoznane w terminie 14 dni od dnia jego wniesienia do sądu. W przypadku uchylecia zaskarżonego postanowienia, wskazania sądu dyscyplinarnego co do dalszego postępowania są wiążące dla Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego.

§ 7. Od orzeczeń dyscyplinarnych nie przysługuje kasacja.

§ 8. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może wyznaczyć z grona sędziów Sądu Najwyższego, sędziów sądów powszechnych lub sędziów sądów wojskowych Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej sędziego Sądu Najwyższego. Wyznaczenie Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego jest równoznaczne z żądaniem podjęcia czynności wyjaśniających. Nadzwyczajny Rzecznik Dyscyplinarny może wszcząć postępowanie dyscyplinarne albo wstąpić do toczącego się postępowania. Wyznaczenie Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego wyłącza Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego lub jego zastępcę od podejmowania czynności w sprawie. Do czynności podejmowanych przez Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego przepisy § 1–6 stosuje się odpowiednio. Funkcja Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzeniu postępowania dyscyplinarnego albo uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne.

Rozdział 8

Postępowanie przed Sądem Najwyższym

Art. 76. Sąd Najwyższy orzeka w składzie trzech sędziów, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 77. § 1. Przydziału spraw i wyznaczenia składu orzekającego dokonuje Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą właściwej izby.

§ 2. Sprawy rozpoznaje się według kolejności wpływu do Sądu Najwyższego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Prezes Sądu Najwyższego może zarządzić rozpoznanie sprawy poza kolejnością.

Art. 78. W składzie orzekającym Sądu Najwyższego może brać udział tylko jeden sędzia delegowany do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym. Sędzia delegowany nie może być przewodniczącym składu orzekającego.

Art. 79. Jeżeli Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację lub inny środek odwoławczy, poweźmie poważne wątpliwości co do wykładni przepisów prawa będących podstawą wydanego rozstrzygnięcia, może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów tego Sądu.

Art. 80. § 1. Jeżeli w orzecznictwie sądów powszechnych, sądów wojskowych lub Sądu Najwyższego ujawnią się rozbieżności w wykładni przepisów prawa będących podstawą ich orzekania, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub Prezes Sądu Najwyższego może, w celu zapewnienia jednolitości orzecznictwa, przedstawić wniosek o rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego Sądowi Najwyższemu w składzie siedmiu sędziów lub innym odpowiednim składzie.

§ 2. Z wnioskiem, o którym mowa w § 1, mogą wystąpić również Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznik Finansowy.

Art. 81. Postanowienie o przedstawieniu zagadnienia prawnego oraz uchwała Sądu Najwyższego wymagają pisemnego uzasadnienia.

Art. 82. § 1. O posiedzeniu pełnego składu Sądu Najwyższego lub składu izby albo połączonych izb zawiadamia się Prokuratora Generalnego.

§ 2. O posiedzeniu Sądu Najwyższego wyznaczonym w celu rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego zawiadamia się ponadto obrońców oraz pełnomocników w osobach adwokatów i radców prawnych, a także osoby uprawnione do sporządzania skargi kasacyjnej w sprawach cywilnych.

§ 3. W posiedzeniu, w zastępstwie Prokuratora Generalnego, może brać udział prokurator Prokuratury Krajowej lub prokurator innej jednostki organizacyjnej prokuratury, delegowany do wykonywania czynności w Prokuraturze Krajowej, wyznaczony przez Prokuratora Generalnego lub jego zastępcę do udziału w posiedzeniach Sądu Najwyższego.

§ 4. Niestawiennictwo na posiedzeniu osób, o których mowa w § 1–3, o ile zostały prawidłowo powiadomione, nie wstrzymuje postępowania.

§ 5. Prezes Sądu Najwyższego może zobowiązać podmioty zawiadomione o posiedzeniu, do przedstawienia na piśmie przed posiedzeniem wniosków co do kierunku rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia.

Art. 83. § 1. Jeżeli skład Sądu Najwyższego uzna, że przedstawione zagadnienie wymaga wyjaśnienia, rozbieżności – rozstrzygnięcia, podejmuje uchwałę, w przeciwnym razie odmawia jej podjęcia, a jeżeli podjęcie uchwały stało się zbędne – umarza postępowanie.

§ 2. Jeżeli skład izby uzna, że znaczenie dla praktyki sądowej, powaga występujących wątpliwości lub ochrona wolności i praw człowieka i obywatela to uzasadniają, może zagadnienie prawne przedstawić składowi całej izby, natomiast izba – składowi dwóch lub więcej połączonych izb albo pełnemu składowi Sądu Najwyższego.

Art. 84. § 1. Uchwały pełnego składu Sądu Najwyższego, składu połączonych izb oraz składu całej izby, z chwilą ich podjęcia, uzyskują moc zasad prawnych. Skład siedmiu sędziów może postanowić o nadaniu uchwale mocy zasady prawnej.

§ 2. Uchwały, które uzyskały moc zasad prawnych, są publikowane wraz z uzasadnieniem w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego.

Art. 85. § 1. Jeżeli jakikolwiek skład Sądu Najwyższego zamierza odstąpić od zasady prawnej, przedstawia powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi całej izby.

§ 2. Odstąpienie od zasady prawnej uchwalonej przez izbę, przez połączone izby albo przez pełny skład Sądu Najwyższego, wymaga ponownego rozstrzygnięcia w drodze uchwały odpowiednio przez właściwą izbę, połączone izby lub pełny skład Sądu Najwyższego.

§ 3. Jeżeli skład jednej izby Sądu Najwyższego zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez inną izbę, rozstrzygnięcie następuje w drodze uchwały obu izb. Izby mogą przedstawić zagadnienie prawne do rozpoznania przez pełny skład Sądu Najwyższego.

Art. 86. § 1. Od każdego prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie, może być wniesiona skarga nadzwyczajna, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia praworządności i sprawiedliwości społecznej i:

- 1) orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji,
- 2) orzeczenie w sposób rażąco narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie,
- 3) zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego

– a orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

§ 2. Skargę nadzwyczajną może wnieść Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich, grupa co najmniej 30 posłów lub 20 senatorów, oraz, w zakresie swojej właściwości, Prezes Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Dziecka, Rzecznik Praw Pacjenta i Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznik Finansowy. Skargę nadzwyczajną grupy posłów lub senatorów wnosi się za pośrednictwem Marszałka Sejmu lub Marszałka Senatu, który oprócz wskazanego przez grupę posłów lub senatorów przedstawiciela, może upoważnić pracownika odpowiednio Kancelarii Sejmu lub Kancelarii Senatu, adwokata lub radcę prawnego do popierania wniesionej skargi.

§ 3. Skargę nadzwyczajną wnosi się w terminie 5 lat od uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia. Niedopuszczalne jest uwzględnienie skargi nadzwyczajnej na niekorzyść oskarżonego wniesionej po upływie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia lub od rozpoznania kasacji.

Art. 87. § 1. Od tego samego orzeczenia w interesie tej samej strony skarga nadzwyczajna może być wniesiona tylko raz.

§ 2. Skargi nadzwyczajnej nie można oprzeć na zarzutach, które były przedmiotem rozpoznawania skargi kasacyjnej lub kasacji przyjętej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

§ 3. Skarga nadzwyczajna nie jest dopuszczalna od wyroku ustalającego nieistnienie małżeństwa, orzekającego unieważnienie małżeństwa albo rozwód, jeżeli choćby jedna ze stron po uprawomocnieniu się takiego orzeczenia zawarła związek małżeński.

Art. 88. § 1. W razie uwzględnienia skargi nadzwyczajnej, Sąd Najwyższy uchyla zaskarżone orzeczenie i stosownie do wyników rozprawy orzeka co do istoty sprawy albo przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi, w razie potrzeby uchylając także orzeczenie sądu pierwszej instancji, albo umarza postępowanie. Sąd Najwyższy oddala skargę nadzwyczajną, jeżeli stwierdzi brak podstawy do uchylenia zaskarżonego orzeczenia.

§ 2. Jeżeli Sąd Najwyższy przy rozpatrywaniu skargi nadzwyczajnej uzna, że przyczyną naruszenia przez orzeczenie zasad lub wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w Konstytucji, jest niezgodność ustawy z Konstytucją, występuje z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego. Sąd Najwyższy może zawiesić postępowanie z urzędu jeżeli rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Art. 89. Sąd Najwyższy może zażądać sporządzenia uzasadnienia, jeżeli nie zawiera go zaskarżone orzeczenie.

Art. 90. § 1. Jeżeli Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub Prezes Sądu Najwyższego uzna, że ochrona zasad lub wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji to uzasadniają, zwłaszcza w przypadku rozpatrywania skargi nadzwyczajnej może powołać uczestnika postępowania występującego w charakterze rzecznika interesu społecznego, w szczególności osobę spełniającą wymagania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego. Rzecznik interesu społecznego zmierza do urzeczywistnienia się zasad konstytucyjnych, w szczególności dobra wspólnego i sprawiedliwości społecznej oraz ochrony godności człowieka w stosowaniu wolności i praw człowieka i obywatela.

§ 2. Rzecznika interesu społecznego zawiadamia się o posiedzeniu Sądu Najwyższego w sprawie, do której został wyznaczony. Rzecznik interesu społecznego może składać oświadczenia na piśmie, uczestniczyć w posiedzeniu i wypowiadać się.

Art. 91. § 1. Skargę nadzwyczajną rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Sądu Najwyższego zasiadających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz jednego ławnika Sądu Najwyższego.

§ 2. Jeżeli skarga nadzwyczajna dotyczy orzeczenia Sądu Najwyższego, sprawę rozpoznaje Sąd Najwyższy w składzie pięciu sędziów Sądu Najwyższego zasiadających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz dwóch ławników Sądu Najwyższego.

§ 3. Jeżeli skład Sądu Najwyższego wskazany w § 1 lub § 2 zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez izbę Sądu Najwyższego, przedstawia powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi:

- 1) całej Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych – jeżeli zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez skład Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, rozstrzygnięcie następuje w drodze uchwały składu całej Izby;
- 2) Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz izby, która uchwaliła zasadę prawną – jeżeli zamierza odstąpić od zasady prawnej uchwalonej przez skład izby innej niż Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, rozstrzygnięcie następuje w drodze uchwały całych składów obu izb.

§ 4. W przypadku wskazanym w § 3 pkt 2 przepis art. 85 § 3 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

Art. 92. W przypadkach nieuregulowanych przepisami niniejszej ustawy do postępowania w sprawie skargi nadzwyczajnej stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej, z wyłączeniem art. 398⁴ § 2.

Art. 93. § 1. Sąd Najwyższy na wniosek Prokuratora Generalnego unieważnia prawomocne orzeczenie wydane w sprawie, która w chwili orzekania ze względu na osobę nie podlegała orzecznictwu sądów polskich lub w której w chwili orzekania droga sądowa była niedopuszczalna, jeżeli orzeczenie to nie może być wzruszone w trybie przewidzianym w ustawach o postępowaniach sądowych.

§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1, powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego i zawierać:

- 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiony, ze wskazaniem zakresu zaskarżenia;
- 2) przytoczenie podstaw wniosku oraz ich uzasadnienie;
- 3) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w trybie przewidzianym we właściwej ustawie o postępowaniu sądowym nie jest możliwe;
- 4) wniosek o unieważnienie zaskarżonego orzeczenia, a jeżeli orzeczenie to zostało wydane przez sąd drugiej instancji – również wniosek o unieważnienie poprzedzającego je orzeczenia sądu pierwszej instancji.

§ 3. Do wniosku – oprócz jego odpisów dla doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom – Prokurator Generalny dołącza dwa odpisy przeznaczone do akt Sądu Najwyższego.

§ 4. Sąd Najwyższy rozpoznaje wniosek na posiedzeniu niejawnym, chyba że Prokurator Generalny domagał się rozpoznania wniosku na rozprawie albo przemawiają za tym inne ważne względy.

§ 5. Sąd Najwyższy po rozpoznaniu sprawy oddala wniosek albo unieważnia zaskarżone orzeczenie. W przypadku uwzględnienia wniosku, jeżeli orzeczenie zostało wydane przez sąd drugiej instancji, Sąd Najwyższy unieważnia również orzeczenie sądu pierwszej instancji.

§ 6. Postanowienie Sądu Najwyższego wraz z uzasadnieniem doręcza się Prokuratorowi Generalnemu oraz stronom bądź uczestnikom postępowania, w którym zostało wydane zaskarżone orzeczenie.

§ 7. W przypadkach nieuregulowanych przepisami niniejszego artykułu do postępowania o unieważnienie orzeczenia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej albo ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o kasacji.

Art. 94. § 1. Sąd Najwyższy, w razie stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów – niezależnie od innych uprawnień – wytyka uchybienie właściwemu sądowi. Przed wytknięciem uchybienia obowiązany jest pouczyć sędziego lub sędziów wchodzących w skład sądu orzekającego o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie siedmiu dni. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie ma wpływu na rozstrzygnięcie sprawy.

§ 2. O wytknięciu uchybienia Sąd Najwyższy zawiadamia prezesa właściwego sądu.

§ 3. Sąd Najwyższy, w razie wytknięcia uchybienia, może zwrócić się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego. Sądem dyscyplinarnym pierwszej instancji jest Sąd Najwyższy.

Rozdział 9

Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego

Art. 95. § 1. W Sądzie Najwyższym działa Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej oraz Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego.

§ 2. Regulamin Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego ustala Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 3. Regulamin Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej ustala Prezes tej Izby, po zasięgnięciu opinii Kolegium Sądu Najwyższego.

Art. 96. § 1. Kancelaria Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego wykonuje zadania związane z pełnieniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego czynności w zakresie funkcjonowania Sądu Najwyższego, w szczególności w zakresie spraw finansowych, kadrowych i administracyjno-gospodarczych.

§ 2. Kancelarią Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego kieruje Szef Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, którego powołuje i odwołuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 97. § 1. Kancelaria Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej wykonuje zadania związane z wykonywaniem czynności przez Prezesa tej Izby w zakresie jej funkcjonowania, w szczególności w zakresie spraw finansowych, w zakresie spraw kadrowych i administracyjno-gospodarczych.

§ 2. Kancelarią Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej kieruje Szef Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej, którego powołuje i odwołuje Prezes tej Izby.

Art. 98. § 1. Biuro Studiów i Analiz Sądu Najwyższego wykonuje w szczególności zadania związane z pełnieniem przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oraz przez Sąd Najwyższy funkcji związanych z pieczęcią nad zgodnością z prawem i jednolitością orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych oraz oceną spójności i jednolitości prawa stosowanego przez sądy, w tym w zakresie orzecznictwa dyscyplinarnego.

§ 2. Biurem Studiów i Analiz Sądu Najwyższego kieruje Dyrektor Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego, którego powołuje i odwołuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 99. § 1. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego lub upoważniona przez niego osoba.

§ 2. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do osób wykonujących czynności służbowe w Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej dokonuje Prezes tej Izby lub upoważniona przez niego osoba.

Art. 100. § 1. Wynagrodzenie Szefa Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego jest ustalane na podstawie przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w zakresie dotyczącym sekretarza stanu.

§ 2. Wynagrodzenie Szefa Kancelarii Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej jest ustalane na podstawie przepisów o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w zakresie dotyczącym podsekretarza stanu.

§ 3. Wynagrodzenie członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego niebędących sędziami jest równe wynagrodzeniu zasadniczemu sędziemu sądu apelacyjnego w stawce podstawowej, z tym że wynagrodzenie to podwyższa się o wartość składki obciążającej pracownika z tytułu podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 3, mogą podejmować dodatkowe zatrudnienie lub inne zajęcie lub sposób zarobkowania wyłącznie za zgodą Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Zgoda może być cofnięta w każdym czasie.

§ 5. W związku z pełnioną funkcją członkowi Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego przysługuje dodatek funkcyjny.

§ 6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej określi, w drodze rozporządzenia, stawki dodatku funkcyjnego członków Biura Studiów i Analiz Sądu Najwyższego mając na uwadze rodzaj oraz zakres zadań związanych z pełnioną funkcją.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

Art. 101. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.⁸⁾) w art. 626¹¹ § 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. W razie wniesienia skargi kasacyjnej lub skargi nadzwyczajnej, o której mowa w art. 86 ustawy z dnia o Sądzie Najwyższym (Dz. U. poz.), wpisu wzmianki o skardze kasacyjnej lub o skardze nadzwyczajnej dokonuje się z urzędu niezwłocznie po przedstawieniu przez zainteresowanego zawiadomienia o wniesieniu skargi kasacyjnej lub skargi nadzwyczajnej.

§ 3. Do wzmianki o apelacji, o skardze kasacyjnej i o skardze nadzwyczajnej, o której mowa w art. 86 ustawy z dnia o Sądzie Najwyższym odpowiednio stosuje się art. 626⁷.”.

Art. 102. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 652 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) Sąd Najwyższy.”;
- 2) w art. 655:
 - a) w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1823, 1860, 1948, 2138, 2199, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 67, 85, 187, 768, 933, 1133, 1136, 1452, 1474 i 1596.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2138 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 966, 1139 i 1452.

„Sąd Najwyższy rozpoznaje:”

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przepisy art. 39 i art. 439 § 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio do orzeczeń Sądu Najwyższego w zakresie spraw podlegających orzecznictwu sądów wojskowych”;

3) uchyla się art. 672a;

4) art. 673 otrzymuje brzmienie:

„Art. 673. W kwestii wznowienia postępowania orzeka w składzie trzech sędziów wojskowy sąd okręgowy, a w sprawach zakończonych orzeczeniem tego sądu lub Sądu Najwyższego – Sąd Najwyższy.”.

Art. 103. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 358, 2103 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 1452) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10:

a) w § 3 uchyla się pkt 5,

b) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Głosowanie jest tajne w sprawach, o których mowa w § 3 pkt 1–3, a ponadto, jeżeli żądanie takie zgłosi chociażby jeden z obecnych członków Zgromadzenia.”;

2) w art. 15 § 3b zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku przewidzianym w § 3a, sąd dyscyplinarny wydaje postanowienie po wysłuchaniu Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych oraz sędziego, chyba że nie jest to możliwe.”;

3) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art. 21a. Sędzia jest obowiązany wykonywać czynności związane z powierzonymi mu obowiązkami sędziego sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym.”;

4) w art. 22:

a) w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.”;

b) w § 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Wymagania określone w § 1 pkt 5 i 6 nie dotyczą.”;

5) w art. 30:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy sędziego ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występku, o którym mowa w art. 177 § 1 Kodeksu karnego w związku z art. 178 § 1 Kodeksu karnego, a także w art. 178a § 1 lub § 4 Kodeksu karnego, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziego jest natychmiast wykonalna.”,

b) w § 6 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„§ 6. W terminie siedmiu dni od doręczenia uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, organowi lub osobie, która wniosła o zezwolenie, oraz Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sędziów Sądów Wojskowych przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.”;

6) art. 34 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Prawomocny wyrok sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocne orzeczenie sądu orzekające środek karny w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa, utratę urzędu i stanowiska sędziego; stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia lub wyroku.”;

7) w art. 39 po § 3 dodaje się § 3a i § 3b w brzmieniu:

„§ 3a. Kara określona w § 1 pkt 4 polega na zmianie miejsca służbowego sędziego:

- 1) na znajdujące się w wojskowym sądzie garnizonowym z siedzibą na obszarze innego okręgu wojskowego sądu okręgowego – w przypadku sędziego wojskowego sądu garnizonowego;
- 2) na znajdujące się w innym wojskowym sądzie okręgowym – w przypadku sędziego wojskowego sądu okręgowego.

Okręg lub sąd określa sąd dyscyplinarny w wyroku.

§ 3b. W przypadku gdy określenie miejsca służbowego zgodnie z § 3a pkt 1 byłoby niecelowe z uwagi na szczególne okoliczności związane z osobą ukaranego sędziego, sąd dyscyplinarny może określić nowe miejsce służbowe sędziego w miejscu znajdującym się w sądzie na obszarze tego samego okręgu wojskowego sądu okręgowego.”;

8) w art. 39a:

- a) § 1 otrzymuje brzmienie:
„§1. W sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów wojskowych orzekają:
- 1) w pierwszej instancji:
 - a) sądy dyscyplinarne przy wojskowych sądach okręgowych w składzie trzech sędziów sądów wojskowych,
 - b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika w Sądzie Najwyższym w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw skarbowych lub w sprawach, w których Sąd Najwyższy zwrócił się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wraz z wytknięciem uchybienia;
 - 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika w Sądzie Najwyższym.”
- b) § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Od rozpoznania spraw dyscyplinarnych w których właściwy jest sąd dyscyplinarny przy wojskowym sądzie okręgowym, o którym mowa w § 1 pkt 1 lit. a jest wyłączony sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia objęty postępowaniem dyscyplinarnym.”
- c) uchyla się § 3,
- d) § 4 otrzymuje brzmienie:
„§ 4. Jeżeli z powodu wyłączenia sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie dyscyplinarnym nie jest możliwe i nie ma również możliwości przekazania tej sprawy innemu równorzędnemu sądowi dyscyplinarnemu, Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej przekazuje sprawę do rozpoznania odpowiedniemu sądowi dyscyplinarnemu ustanowionemu dla sędziów sądów powszechnych.”;
- 9) po art. 39a dodaje się art. 39b–39d w brzmieniu:
„Art. 39b. § 1. Minister Sprawiedliwości powierza obowiązki sędziego sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym sędziemu sądu wojskowego posiadającemu co najmniej dziesięcioletni staż pracy na stanowisku sędziego, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa.
- § 2. Wykonywanie obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym jest niezależne od wykonywania obowiązków służbowych związanych z zajmowanym przez sędziego miejscem służbowym.
- § 3. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym trwa sześć lat.

§ 4. Po upływie kadencji sędzia sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym może brać udział w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

§ 5. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym wygasa przed jej upływem w przypadku:

- 1) rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego;
- 2) przejścia albo przeniesienia sędziego w stan spoczynku;
- 3) ukarania sędziego karą dyscyplinarną określoną w art. 39 § 1 pkt 2–4.

Art. 39c. § 1. Prezesa sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym powołuje spośród sędziów sądu dyscyplinarnego Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej. Kadencja prezesa sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym trwa trzy lata.

§ 2. Prezes sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym może być odwołany przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego lub uporczywego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości;
- 3) złożenia rezygnacji z pełnionej funkcji.

§ 3. W razie nieobecności prezesa sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym jego obowiązki pełni najstarszy służbą sędzia sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym.

§ 4. Prezes wojskowego sądu okręgowego zapewnia odpowiednie warunki lokalowe i techniczne oraz obsługę administracyjno-finansową sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym.

Art. 39d. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, liczbę sędziów w sądach dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych, kierując się względami organizacyjnymi oraz potrzebą zapewnienia sprawnego postępowania w sprawach dyscyplinarnych.”;

10) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. § 1. Oskarżycielem przed sądem dyscyplinarnym w sprawach sędziów wojskowych sądów okręgowych, a także prezesów oraz zastępców prezesów wojskowych sądów garnizonowych jest Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych, zaś w sprawach pozostałych sędziów – Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych.

§ 2. Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych oraz Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych powołuje na czteroletnią

kadencję Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej i Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 3. Jeżeli Minister Obrony Narodowej i Krajowa Rada Sądownictwa w terminie trzydziestu dni od dnia przedstawienia przez Ministra Sprawiedliwości zamiaru powołania Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych, nie przedstawi opinii, Minister Sprawiedliwości powołuje ich bez opinii.

§ 4. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych oraz Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych działają przy Krajowej Radzie Sądownictwa, która zapewnia im obsługę administracyjną przez utworzenie odrębnej komórki organizacyjnej w ramach Biura tej Rady.

§ 5. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych oraz Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych wykonują swoje obowiązki do czasu powołania osób pełniących te funkcje w kolejnej kadencji.

§ 6. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród sędziów sądów wojskowych, prokuratorów, adwokatów lub radców prawnych.”;

11) po art. 40 dodaje się art. 40a i art. 40b w brzmieniu:

„Art. 40a. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej przepisy o Rzeczniku Dyscyplinarnym Sędziów Sądów Wojskowych stosuje się odpowiednio do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych oraz do Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości.

Art. 40b. § 1. Minister Sprawiedliwości może powołać Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy sędziego sądu wojskowego. Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie.

§ 2. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości jest powoływany spośród sędziów sądów wojskowych lub sędziów sądów powszechnych.

§ 3. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości może wszcząć postępowanie na wniosek Ministra Sprawiedliwości albo wstąpić do toczącego się postępowania.

§ 4. Wyznaczenie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości jest równoznaczne z żądaniem podjęcia postępowania wyjaśniającego albo postępowania dyscyplinarnego.

§ 5. Funkcja Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzeniu postępowania dyscyplinarnego albo uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne. Wygaśnięcie funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości nie stoi na przeszkodzie ponownemu

wyznaczeniu przez Ministra Sprawiedliwości Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości w tej samej sprawie.”;

12) w art. 41:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych podejmuje czynności dyscyplinarne na żądanie Krajowej Rady Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Obrony Narodowej, prezesów właściwych sądów wojskowych, kolegium, a także z własnej inicjatywy, po wstępnym ustaleniu okoliczności koniecznych dla stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Wojskowych, w zakresie prowadzenia postępowania wyjaśniającego, jest związany wskazaniem organu uprawnionego. Czynności wyjaśniające powinny być przeprowadzone w terminie trzydziestu dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych.”,

b) uchyla się § 2–5;

13) w art. 41a § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Od wydanego w pierwszej instancji wyroku sądu dyscyplinarnego oraz postanowienia i zarządzenia zamykających drogę do wydania wyroku przysługuje odwołanie obwinionemu i Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sędziów Sądów Wojskowych, a także Krajowej Radzie Sądownictwa, Ministrowi Sprawiedliwości oraz Ministrowi Obrony Narodowej, którym doręcza się odpis orzeczenia.”;

14) po art. 41a dodaje się art. 41aa w brzmieniu:

„Art. 41aa. § 1. Sąd dyscyplinarny, uznając na podstawie materiału zebranego przez Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych, że okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, a wystarczające będzie wymierzenie kar określonych w art. 39 § 1 pkt 1–3, może wydać wyrok nakazowy.

§ 2. Wyrok nakazowy wydaje sąd dyscyplinarny w składzie jednego sędziego.

§ 3. Wyrokiem nakazowym karę, o której mowa w art. 39 § 1 pkt 2a, orzeka się w wymiarze od 5% do 10% wynagrodzenia na okres od sześciu miesięcy do roku.

§ 4. Od wyroku nakazowego obwinionemu, Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sędziów Sądów Wojskowych, Krajowej Radzie Sądownictwa, Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Obrony Narodowej służy sprzeciw.

§ 5. Sprzeciw wnosi się do sądu dyscyplinarnego, który wydał wyrok nakazowy, w terminie zawitym siedmiu dni od dnia jego doręczenia.”;

15) po art. 41c dodaje się art. 41d w brzmieniu:

„Art. 41d. Minister Sprawiedliwości ma wgląd w czynności sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji.”;

16) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. § 1. Odpis prawomocnego wyroku skazującego na karę dyscyplinarną oraz odpis prawomocnego wyroku określonego w art. 39 § 5 dołącza się do akt osobowych ukaranego.

§ 2. Po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku orzekającego karę przewidzianą w art. 39 § 1 pkt 1–4 oraz wyroku określonego w art. 39 § 5, Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej zarządza usunięcie odpisu wyroku z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego wyroku skazującego. W takim przypadku dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie z akt osobowych sędziego odpisów wszystkich wyroków.

§ 3. Prezes sądu prowadzący akta osobowe sędziego niezwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w § 2 zdanie pierwsze.”;

17) w art. 58 w § 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) w razie ukarania prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym;”;

18) w art. 70 w § 1:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Do sądów wojskowych, asystentów sędziów oraz ławników stosuje się odpowiednio przepisy art. 4, art. 5, art. 8, art. 20a, art. 22b § 2, art. 37 § 8, art. 37e § 1 i 3, art. 40, art. 41a–41d, art. 42, art. 44–52, art. 53 § 1–3, art. 54, art. 57 § 1 i 7 zdanie pierwsze i drugie, art. 58 § 1, 3–4a i 5–6, art. 60, art. 65, art. 66, art. 69 § 1–2a, art. 70, art. 71, art. 73–75, art. 77 § 2–2b, 3a, 4 i 6–7, art. 78 § 1–4, art. 78a § 1–3 i 6, art. 79, art. 80 § 2d–2h i 4, art. 82a, art. 83, art. 84 § 3, art. 85, art. 86, art. 89, art. 90, art. 91 § 1, 1c–2, 6, 7 i 9–12, art. 91a, art. 92, art. 93, art. 94 § 1, 3 i 4, art. 95, art. 98 § 1 i 2, art. 99, art. 100 § 1–4, art. 101 § 2–4, art. 102, art. 104–106, art. 108, art. 109a–109b, art. 111, art. 113 § 2–4, art. 113a i art. 113b, art. 114 § 2–13, art. 115 i art. 115a, art. 115c–118, art. 120–122, art. 125–128, art. 130 i art. 131, art. 133 i art. 133a, art. 147 § 3, art. 156, art. 159 § 1 pkt 5 i 6, art. 167, art. 169, art. 170 § 3 i art. 171–174 ustawy, o której mowa w art. 32a § 1, oraz przepisy wydane na podstawie art. 41 § 2, art. 41e, art. 57 § 9, art. 78 § 5, art. 78a § 7, art. 91 § 8 i art. 148 § 3 tej ustawy, z tym że:”;

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) obsada wolnych stanowisk sędziowskich, o których mowa w art. 20a § 1–2a powołanej ustawy, następuje z uwzględnieniem potrzeb kadrowych sądownictwa wojskowego;”.

Art. 104. W ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2016 r. poz. 1575) w art. 51:

1) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W sprawach dyscyplinarnych prokuratorów Instytutu Pamięci orzekają:

1) w pierwszej instancji:

- a) Sąd Dyscyplinarny w Instytucie Pamięci w składzie trzech członków,
- b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika w Sądzie Najwyższym w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych w sprawach, w których wniosek złożył Sąd Najwyższy;

2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.

3. Członków Sądu Dyscyplinarnego w Instytucie Pamięci wybiera, w ustalonej przez siebie liczbie, na okres 4 lat, zgromadzenie prokuratorów Głównej Komisji spośród prokuratorów Instytutu Pamięci. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji wybiera ze swego grona przewodniczącego.”;

2) po ust. 5 dodaje się ust. 6–11 w brzmieniu:

„6. Minister Sprawiedliwości może powołać Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej prokuratora Instytutu Pamięci. Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie.

7. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości jest powoływany spośród prokuratorów każdorazowo wskazanych przez Prokuratora Krajowego. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności śmierci czy przedłużającej się przeszkody w pełnieniu funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, Minister Sprawiedliwości wyznacza w miejsce tej osoby innego prokuratora spośród wskazanych przez Prokuratora Krajowego.

8. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości może wszcząć postępowanie na wniosek Ministra Sprawiedliwości albo wstąpić do toczącego się postępowania.

9. Wyznaczenie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości jest równoznaczne z żądaniem podjęcia postępowania wyjaśniającego albo postępowania dyscyplinarnego.

10. Funkcja Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzeniu postępowania dyscyplinarnego albo uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne. Wygaśnięcie funkcji Rzecznika

Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości nie stoi na przeszkodzie ponownemu wyznaczeniu przez Ministra Sprawiedliwości rzecznika w tej samej sprawie.

11. Minister Sprawiedliwości ma wgląd w czynności sądu dyscyplinarnego, może zwracać uwagę na stwierdzone uchybienia, żądać wyjaśnień oraz usunięcia skutków uchybienia; czynności te nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której członkowie sądów dyscyplinarnych są niezawiśli.”.

Art. 105. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 41b po § 3 dodaje się § 3a i 3b w brzmieniu:

„§ 3a. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej działalności zastępcy rzecznika dyscyplinarnego sądu apelacyjnego lub zastępcy rzecznika dyscyplinarnego sądu okręgowego jest Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, a skargi dotyczącej działalności Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych – Krajowa Rada Sądownictwa.

§ 3b. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej działalności Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości jest Minister Sprawiedliwości.”;

2) art. 41d otrzymuje brzmienie:

„Art. 41d. Skarga, w zakresie w jakim zawiera wniosek o pociągnięcie sędziego lub asesora sądowego do odpowiedzialności dyscyplinarnej, podlega niezwłocznie przekazaniu właściwemu rzecznikowi dyscyplinarnemu. Rzecznik, po wstępnym ustaleniu okoliczności podniesionych w skardze, może podjąć czynności wyjaśniające z własnej inicjatywy. O sposobie załatwienia skargi rzecznik dyscyplinarny zawiadamia skarżącego oraz organ, który przekazał mu skargę. W przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego i złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny zawiadamia o tych czynnościach skarżącego. Przepisu art. 114 § 9, § 11 i § 13 nie stosuje się.”;

3) w art. 61 w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) posiada wyłącznie obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i publicznych, a także nie był prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe.”;

4) w art. 68 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prawomocny wyrok sądu dyscyplinarnego o złożeniu sędziego z urzędu oraz prawomocne orzeczenie przez sąd środka karnego w postaci pozbawienia praw publicznych lub zakazu zajmowania stanowiska sędziego pociąga za sobą, z mocy prawa,

^{3b. 10)} Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2103 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38, 60, 803, 1139 i 1452.

utrata urzędu i stanowiska sędziego; stosunek służbowy sędziego wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia lub wyroku.”;

- 5) w art. 77 w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w Sądzie Najwyższym – na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego,”;
- 6) w art. 80:
 - a) § 2d otrzymuje brzmienie:

„§ 2d. Sąd dyscyplinarny rozpoznaje wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej w terminie czternastu dni od dnia jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego.”;
 - b) po § 2d dodaje się § 2da w brzmieniu:

„§ 2da. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy sędziego ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występu, o którym mowa w art. 177 § 1 Kodeksu karnego w związku z art. 178 § 1 Kodeksu karnego, a także w art. 178a § 1 lub § 4 Kodeksu karnego, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziego jest natychmiast wykonalna.”;
 - c) § 2e otrzymuje brzmienie:

„§ 2e. Przed wydaniem uchwały sąd dyscyplinarny wysłuchuje rzecznika dyscyplinarnego, sędziego, przedstawiciela organu lub osobę, którzy wnieśli o zezwolenie – jeżeli się stawią. Ich niestawiennictwo, jak również niestawiennictwo obrońcy, nie wstrzymuje rozpoznania wniosku.”;
- 7) w art. 81 po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Wyrażenie przez sędziego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej w trybie określonym w § 3 wyłącza odpowiedzialność dyscyplinarną.”;
- 8) po art. 82b dodaje się art. 82c w brzmieniu:

„Art. 82c. Sędzia jest obowiązany wykonywać czynności związane z powierzonymi mu obowiązkami sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym.”;
- 9) w art. 86:
 - a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sędzia nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem:

- 1) zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w polskiej szkole wyższej w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym,
 - 2) prowadzenia zajęć w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz w ramach szkolenia organizowanego przez samorzady zawodowe, o których mowa w ustawie z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, ustawie z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1277, 1343 i 1452)
– w łącznym wymiarze nieprzekraczającym 210 godzin dydaktycznych.”,
- b) § 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „§ 4. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1, a także o podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, w tym zajęć dydaktycznych innych niż wykonywane na stanowisku określonym w § 1, sędzia sądu apelacyjnego oraz sędzia sądu okręgowego zawiadamia prezesa właściwego sądu co najmniej czternaście dni przed rozpoczęciem dodatkowego zatrudnienia, podjęciem innego zajęcia lub sposobu zarobkowania. Sędzia sądu rejonowego kieruje zawiadomienie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, do prezesa właściwego sądu okręgowego.
- § 5. Prezes właściwego sądu w stosunku do sędziego może sprzeciwić się podjęciu lub wykonywaniu dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1, jeżeli uzna, że wykonywanie tych czynności będzie utrudniało pełnienie obowiązków sędziego, osłabiało zaufanie do jego bezstronności lub przynosiło ujmę godności urzędu sędziego.”,
- c) po § 5 dodaje się § 5a w brzmieniu:
- „§ 5a. Jeżeli zawiadomienie o zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1, a także o podjęciu innego zajęcia lub sposobu zarobkowania nastąpiło po upływie terminu, o którym mowa w § 4, sędzia może podjąć dodatkowe zatrudnienie, inne zajęcie lub sposób zarobkowania jeśli organ, o którym mowa w § 5, udzielił na to zgody.”,
- d) dodaje się § 7 w brzmieniu:
- „§ 7. Prezes właściwego sądu niezwłocznie publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego sądu informacje o podjęciu przez sędziego dodatkowego zatrudnienia, o którym mowa w § 1, a także innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, ze wskazaniem podmiotu, w którym podjął zatrudnienie lub inne zajęcie lub zarobkowanie oraz rodzaju i wymiaru czasowego wykonywanego zatrudnienia, zajęcia lub zarobkowania.”;

10) w art. 91a § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Okres pracy, o którym mowa w § 3, ulega wydłużeniu o trzy lata w razie ukarania sędziego w tym czasie karą dyscyplinarną inną niż kara upomnienia, trzykrotnego wytknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 40 lub trzykrotnego zwrócenia uwagi w trybie określonym w art. 37 § 4.”;

11) w art. 104 w § 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) obniżenia uposażenia sędziego o 5%–50% na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat.”;

12) w art. 106zd:

a) po § 6 dodaje się § 6a w brzmieniu:

„§ 6a. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy asesora sądowego ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występku, o którym mowa w art. 177 § 1 Kodeksu karnego w związku z art. 178 § 1 Kodeksu karnego, a także w art. 178a § 1 lub § 4 Kodeksu karnego, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie asesora sądowego jest natychmiast wykonalna.”;

b) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Przed wydaniem uchwały sąd dyscyplinarny wysłuchuje rzecznika dyscyplinarnego, asesora sądowego, przedstawiciela organu lub osobę, którzy wnieśli o zezwolenie, jeżeli się stawią. Ich niestawiennictwo, jak również niestawiennictwo obrońcy, nie wstrzymuje rozpoznania wniosku.”;

13) w art. 108:

a) uchyla się § 3,

b) po § 4 dodaje się § 5 w brzmieniu:

„§ 5. Przedawnienie dyscyplinarne nie biegnie w czasie postępowania dyscyplinarnego, począwszy od dnia złożenia wniosku do sądu dyscyplinarnego do dnia prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy przedmiotem wniosku jest pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności dyscyplinarnej za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe.”;

14) w art. 109:

a) uchyla się § 2;

b) po § 3 dodaje się § 3a i § 3b w brzmieniu:

„§ 3a. Kara określona w § 1 pkt 4 polega na zmianie miejsca służbowego sędziego:

- 1) na znajdujące się w sądzie rejonowym z siedzibą na obszarze innej apelacji – w przypadku sędziego sądu rejonowego;
- 2) na znajdujące się w sądzie okręgowym z siedzibą na obszarze innej apelacji – w przypadku sędziego sądu okręgowego;
- 3) na znajdujące się w innym sądzie apelacyjnym – w przypadku sędziego sądu apelacyjnego.

Okręg, apelację lub sąd określa sąd dyscyplinarny w wyroku.

§ 3b. W przypadku gdy określenie miejsca służbowego zgodnie z § 3a pkt 1 lub 2 byłoby niecelowe z uwagi na szczególne okoliczności związane z osobą ukaranego sędziego, sąd dyscyplinarny może określić nowe miejsce służbowe sędziego w miejscu znajdującym się w sądzie na obszarze tej samej apelacji.”;

15) po art. 109 dodaje się art. 109a i art. 109b w brzmieniu:

„Art. 109a. § 1. Prawomocny wyrok skazujący sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej.

§ 2. Sąd dyscyplinarny może odstąpić od podania wyroku do wiadomości publicznej, jeżeli jest to zbędne dla realizacji celów postępowania dyscyplinarnego lub konieczne dla ochrony słusznego interesu prywatnego.

§ 3. Prawomocny wyrok uniewinniający sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej na wniosek obwinionego sędziego złożony do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji, nie później niż przed upływem czternastu dni od dnia uprawomocnienia się wyroku.

§ 4. Wyrok sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie go na stronie internetowej Sądu Najwyższego. Zamieszczeniu podlega sentencja wyroku, z wyłączeniem danych dotyczących tożsamości osoby fizycznej lub innej osoby, jeżeli jest to konieczne dla ochrony słusznym interesów tych osób.

Art. 109b. O prawomocnym przeniesieniu sędziego na inne miejsce służbowe i o złożeniu sędziego z urzędu Minister Sprawiedliwości obwieszcza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.”;

16) w art. 110:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W sprawach dyscyplinarnych sędziów orzekają:

- 1) w pierwszej instancji:
 - a) sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych w składzie trzech sędziów;
 - b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych

wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych lub w sprawach, w których Sąd Najwyższy zwrócił się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wraz z wytknięciem uchybienia;

2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Od rozpoznania spraw wymienionych w § 1 pkt 1 lit. a jest wyłączony sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia objęty postępowaniem dyscyplinarnym. Sąd dyscyplinarny właściwy do rozpoznania sprawy wyznacza Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej na wniosek rzecznika dyscyplinarnego”,

c) uchyla się § 4;

17) po art. 110 dodaje się art. 110a–110c w brzmieniu:

„Art. 110a. § 1. Minister Sprawiedliwości powierza obowiązki sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym sędziemu sądu powszechnego posiadającemu co najmniej 10-letni staż pracy na stanowisku sędziego, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa.

§ 2. Wykonywanie obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym jest niezależne od wykonywania obowiązków służbowych związanych z zajmowanym przez sędziego miejscem służbowym.

§ 3. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym trwa sześć lat.

§ 4. Po upływie kadencji sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym może brać udział w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

§ 5. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym wygasa przed jej upływem w przypadku:

- 1) rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego;
- 2) przejścia albo przeniesienia sędziego w stan spoczynku;
- 3) ukarania sędziego karą dyscyplinarną określoną w art. 109 § 1 pkt 2–4.

Art. 110b. § 1. Prezesa sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym powołuje spośród sędziów sądu dyscyplinarnego Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej. Kadencja Prezesa sądu dyscyplinarnego trwa trzy lata.

§ 2. Prezes sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym może być odwołany przez Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej w toku kadencji w przypadku:

- 1) rażącego lub uporczywego niewywiązywania się z obowiązków służbowych;
- 2) gdy dalsze pełnienie funkcji z innych powodów nie da się pogodzić z dobrem wymiaru sprawiedliwości;
- 3) złożenia rezygnacji z pełnionej funkcji.

§ 3. W razie nieobecności prezesa sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym jego obowiązki pełni najstarszy służbą sędzia tego sądu.

§ 4. Prezes sądu apelacyjnego zapewnia odpowiednie warunki lokalowe i techniczne oraz obsługę administracyjno-finansową sądu dyscyplinarnego.

Art. 110c. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, liczbę sędziów w sądach dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych, kierując się względami organizacyjnymi oraz potrzebą zapewnienia sprawnego postępowania w sprawach dyscyplinarnych.”;

18) art. 112 otrzymuje brzmienie:

„Art. 112. § 1. Oskarżycielami przed sądem dyscyplinarnym są: Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, a także zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach apelacyjnych i zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach okręgowych.

§ 2. W sprawach sędziów sądów apelacyjnych oraz prezesów i wiceprezesów sądów apelacyjnych i sądów okręgowych oskarżycielami przed sądem dyscyplinarnym są: Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych. W sprawach pozostałych sędziów sądów okręgowych, a także prezesów oraz wiceprezesów sądów rejonowych uprawnionym oskarżycielem jest zastępca rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądzie apelacyjnym, a w pozostałych sprawach sędziów sądów rejonowych oraz asesorów sądowych – zastępca rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądzie okręgowym.

§ 3. Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz dwóch Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych powołuje Minister Sprawiedliwości na czteroletnią kadencję.

§ 4. Krajowa Rada Sądownictwa zapewnia obsługę administracyjną Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych przez utworzenie odrębnej komórki organizacyjnej w ramach Biura tej Rady.

§ 5. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, rzecznik dyscyplinarny działający przy sądzie apelacyjnym, zastępca rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądzie apelacyjnym, rzecznik dyscyplinarny działający przy sądzie okręgowym i zastępca

rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądzie okręgowym wykonują swoje obowiązki do czasu powołania osób pełniących te funkcje w kolejnej kadencji.

§ 6. Zgromadzenie ogólne sędziów okręgu, najpóźniej w terminie miesiąca przed zakończeniem kadencji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym, przedstawia Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sędziów Sądów Powszechnych trzech kandydatów na to stanowisko, którzy uzyskali najwyższą liczbę głosów wybranych na tym samym zgromadzeniu.

§ 7. Każdy sędzia uczestniczący w głosowaniu nad wyborem kandydatów, o których mowa § 6, może oddać tylko jeden głos na wybranego przez siebie kandydata. Głosowanie jest tajne.

§ 8. Jeżeli po przeprowadzeniu głosowania, o którym mowa w § 7, ze względu na podział głosów, nie jest możliwe wyłonienie trzech kandydatów, przeprowadza się ponowne głosowanie z udziałem kandydatów, którzy uzyskali kolejno najwyższą równą liczbę głosów. Przepis § 7 stosuje się.

§ 9. Przewodniczący zgromadzenia ogólnego sędziów okręgu przedstawia Rzecznikowi Dyscyplinarnemu Sędziów Sądów Powszechnych protokół posiedzenia wskazujący wybranych kandydatów na zastępcę rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym, niezwłocznie po ich wyłonieniu.

§ 10. W przypadku gdy kadencja zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym wygasła przed jej upływem przepis § 6 stosuje się odpowiednio, z tym że termin do przedstawienia kandydatów na to stanowisko wynosi dwa miesiące od dnia wygaśnięcia tej kadencji. Przepisy § 7–9 stosuje się.

§ 11. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych powołuje jednego z kandydatów przedstawionych w trybie § 6 i 10 do pełnienia funkcji zastępcy rzecznika dyscyplinarnego sądu okręgowego na czteroletnią kadencję.

§ 12. Jeżeli kandydaci nie zostaną przedstawieni w wymaganej liczbie lub terminie określonych w § 6 i 10, Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych powierza obowiązki zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym sędziemu przez siebie wybranemu.

§ 13. Przepisy § 6–12 stosuje się odpowiednio do wyboru i powołania zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie apelacyjnym.”;

19) po art. 112 dodaje się art. 112a–112c w brzmieniu:

„Art. 112a. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, przepisy o Rzeczniku Dyscyplinarnym Sędziów Sądów Powszechnych stosuje się odpowiednio do Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych, Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości, a także do zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie apelacyjnym i zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym.

Art. 112b. § 1. Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych oraz Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych może przejąć sprawę prowadzoną przez zastępcę rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym, a także przekazać temu rzecznikowi sprawę do prowadzenia.

§ 2. W razie niemożności prowadzenia sprawy przez właściwego zastępcę rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym, Rzecznik Dyscyplinarny Sędziów Sądów Powszechnych, wyznacza do jej prowadzenia zastępcę rzecznika dyscyplinarnego działającego w innym okręgu.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie apelacyjnym, z tym że przekazać sprawę zastępcy lub wyznaczyć do jej prowadzenia innego zastępcę można tylko spośród zastępców rzecznika dyscyplinarnego działających przy sądzie apelacyjnym.

Art. 112c. § 1. Minister Sprawiedliwości może powołać Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej sędziego. Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie.

§ 2. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości jest powoływany spośród sędziów sądu powszechnego lub Sądu Najwyższego.

§ 3. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości może wszcząć postępowanie na wniosek Ministra Sprawiedliwości albo wstąpić do toczącego się postępowania.

§ 4. Wyznaczenie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości jest równoznaczne z żądaniem podjęcia postępowania wyjaśniającego albo postępowania dyscyplinarnego.

§ 5. Funkcja Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzeniu postępowania dyscyplinarnego albo uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne. Wygaśnięcie funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości nie stoi na przeszkodzie ponownemu wyznaczeniu przez Ministra Sprawiedliwości rzecznika w tej samej sprawie.

20) art. 113 otrzymuje brzmienie:

„Art. 113. § 1. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród sędziów, prokuratorów, adwokatów lub radców prawnych.

§ 2. Jeżeli obwiniony nie może brać udziału w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym z powodu choroby, prezes sądu dyscyplinarnego albo sąd dyscyplinarny wyznacza, na uzasadniony wniosek obwinionego, obrońcę z urzędu spośród adwokatów lub radców prawnych. We wniosku obwiniony jest obowiązany wykazać poprzez

złożenie zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego, że jego stan zdrowia uniemożliwia mu udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

§ 3. W wyjątkowych przypadkach, gdy z okoliczności wynika, że niezłożenie wniosku nastąpiło z przyczyn niezależnych od obwinionego, obrońcę z urzędu można wyznaczyć bez wniosku, o którym mowa w § 2.

§ 4. Po ustaniu niemożności wzięcia udziału w postępowaniu dyscyplinarnym przez obwinionego, prezes sądu dyscyplinarnego albo sąd dyscyplinarny zwalnia obrońcę z jego obowiązków, chyba że ujawniły się inne okoliczności uzasadniające udział obrońcy w postępowaniu.”;

21) po art. 113 dodaje się art. 113a i art. 113b w brzmieniu:

„Art. 113a. Czynności związane z wyznaczeniem obrońcy z urzędu oraz podjęciem przez niego obrony nie wstrzymują biegu postępowania.

Art. 113b. W sprawach uregulowanych w niniejszym rozdziale nie stosuje się art. 117 § 2 Kodeksu postępowania karnego, chyba że ustawa nakazuje zawiadomienie uczestnika o terminie czynności procesowej, a brak jest dowodu, że został on o nim powiadomiony.”;

22) art. 114 otrzymuje brzmienie:

„Art. 114. § 1. Rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności wyjaśniające na żądanie Ministra Sprawiedliwości, prezesa sądu apelacyjnego lub prezesa sądu okręgowego, kolegium sądu apelacyjnego lub kolegium sądu okręgowego, Krajowej Rady Sądownictwa, a także z własnej inicjatywy, po wstępnym ustaleniu okoliczności koniecznych dla stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego. Czynności wyjaśniające powinny być przeprowadzone w terminie trzydziestu dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez rzecznika dyscyplinarnego.

§ 2. Rzecznik dyscyplinarny w ramach czynności wyjaśniających może wezwać sędziego do złożenia pisemnego oświadczenia dotyczącego przedmiotu tych czynności, w terminie czternastu dni od dnia otrzymania wezwania. Rzecznik dyscyplinarny może również odebrać od sędziego oświadczenie ustne. Niezłożenie oświadczenia przez sędziego nie wstrzymuje dalszego biegu postępowania.

§ 3. Jeżeli po przeprowadzeniu czynności wyjaśniających zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne i sporządza zarzuty dyscyplinarne na piśmie.

§ 4. Niezwłocznie po sporządzeniu zarzutów dyscyplinarnych rzecznik dyscyplinarny doręcza je obwinionemu. Doręczając zarzuty rzecznik dyscyplinarny wzywa obwinionego do przedstawienia na piśmie wyjaśnień i wszystkich wniosków dowodowych, w terminie czternastu dni od dnia doręczenia zarzutów dyscyplinarnych. W razie uchybienia temu obowiązkowi rzecznik dyscyplinarny może pozostawić bez

rozpoznania wnioski dowodowe zgłoszone przez obwinionego po upływie tego terminu, chyba że obwiniony wykaże, iż dowód nie był mu wcześniej znany.

§ 5. Rzecznik dyscyplinarny może także odebrać od obwinionego, a na jego wniosek odbiera, wyjaśnienia w drodze przesłuchania.

§ 6. Niezłożenie wyjaśnień w terminie określonym w § 4 lub niestawiennictwo na wyznaczonym przez rzecznika dyscyplinarnego terminie przesłuchania nie wstrzymuje dalszych czynności.

§ 7. Jednocześnie z doręczeniem zarzutów rzecznik dyscyplinarny zwraca się do Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Dyscyplinarnej o wyznaczenie sądu dyscyplinarnego do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Dyscyplinarnej wyznacza ten sąd w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 8. Po upływie terminu, o którym mowa w § 4, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, rzecznik dyscyplinarny składa wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do wyznaczonego zgodnie z § 7 sądu dyscyplinarnego. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, wykaz dowodów uzasadniających wniosek oraz uzasadnienie.

§ 9. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, na żądanie uprawnionego organu, wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia. Odpis postanowienia doręcza się organowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania, kolegium odpowiednio sądu okręgowego lub apelacyjnego i obwinionemu. Odpis postanowienia doręcza się również Ministrowi Sprawiedliwości, który w terminie trzydziestu dni może złożyć sprzeciw. Wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z obowiązkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, a wskazania Ministra Sprawiedliwości co do dalszego toku postępowania są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego.

§ 10. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne nie dostarczyło podstaw do złożenia do sądu dyscyplinarnego wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, rzecznik dyscyplinarny wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego.

§ 11. W terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 10, obwinionemu, organowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i właściwemu kolegium, służy zażalenie do sądu dyscyplinarnego.

§ 12. Na żądanie organu uprawnionego do wniesienia zażalenia albo sprzeciwu, rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie przesyła lub w inny sposób udostępnia materiały zebrane w toku czynności wyjaśniających lub postępowania dyscyplinarnego.

§ 13. Zażalenie powinno być rozpoznane w terminie czternastu dni od dnia wniesienia zażalenia do sądu.”;

23) art. 115 otrzymuje brzmienie:

„Art. 115. § 1. Sąd dyscyplinarny rozpoznaje sprawę dyscyplinarną na rozprawie, chyba że wystarczające jest rozpoznanie sprawy na posiedzeniu.

§ 2. Doręczając stronom wezwania na rozprawę sąd dyscyplinarny wzywa strony do złożenia wniosków dowodowych w terminie czternastu dni od dnia doręczenia wezwania.

§ 3. Wniosek dowodowy złożony po upływie terminu, o którym mowa w § 2, sąd dyscyplinarny może pozostawić bez rozpoznania, chyba że strona wykaże, że wniosek nie mógł zostać złożony w terminie z przyczyn od niej niezależnych.

§ 4. Sąd dyscyplinarny wzywa obwinionego ponadto do przedstawienia w terminie, o którym mowa w § 2, wyjaśnień na piśmie oraz do wskazania obrońcy, jeżeli go ustanowił. Niezłożenie wyjaśnień w tym terminie nie wstrzymuje dalszego postępowania.”;

24) po art. 115 dodaje się art. 115a–115c w brzmieniu:

„Art. 115a. § 1. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie lub posiedzeniu zawiadomionego obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

§ 2. Jeżeli nie można rozpoznać sprawy z powodu usprawiedliwionej nieobecności obwinionego, a nie ma on obrońcy, sąd dyscyplinarny wyznacza mu obrońcę z urzędu, określając termin dla obrońcy do zapoznania się z materiałami sprawy.

§ 3. Sąd dyscyplinarny prowadzi postępowanie pomimo usprawiedliwionej nieobecności zawiadomionego obwinionego lub jego obrońcy, chyba że sprzeciwia się temu dobro prowadzonego postępowania dyscyplinarnego.

Art. 115b. § 1. Sąd dyscyplinarny, uznając na podstawie materiału zebranego przez rzecznika dyscyplinarnego, że okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości, a wystarczające będzie wymierzenie kar określonych w art. 109 § 1 pkt 1–3, może wydać wyrok nakazowy.

§ 2. Wyrok nakazowy wydaje sąd dyscyplinarny w składzie jednego sędziego.

§ 3. Wyrokiem nakazowym, karę, o której mowa w art. 109 § 1 pkt 2a, orzeka się w wymiarze od 5% do 10% wynagrodzenia na okres od sześciu miesięcy do roku.

§ 4. Od wyroku nakazowego obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu, Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości służy sprzeciw.

§ 5. Sprzeciw wnosi się do sądu dyscyplinarnego, który wydał wyrok nakazowy, w terminie zawitym siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Art. 115c. Dowody uzyskane do celów postępowania karnego w trybie określonym w art. 168b, art. 237 lub art. 237a Kodeksu postępowania karnego lub uzyskane w wyniku stosowania kontroli operacyjnej mogą zostać wykorzystane w postępowaniu dyscyplinarnym.”;

25) art. 121 i art. 122 otrzymują brzmienie:

„Art. 121. § 1. Od wydanego w pierwszej instancji wyroku sądu dyscyplinarnego oraz postanowienia i zarządzenia zamykających drogę do wydania wyroku przysługuje odwołanie obwinionemu, rzecznikowi dyscyplinarnemu, a także Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości. Termin do wniesienia odwołania wynosi trzydzieści dni i biegnie dla każdego uprawnionego od dnia doręczenia orzeczenia lub zarządzenia.

§ 2. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie dwóch miesięcy od dnia wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.

§ 3. W postępowaniu odwoławczym nie stosuje się art. 454 Kodeksu postępowania karnego.

§ 4. Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu – również w granicach podniesionych zarzutów, a w zakresie szerszym, w wypadkach wskazanych w art. 435, 439 § 1 i art. 455 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego lub jeżeli stwierdzi oczywistą niesprawiedliwość orzeczenia.

§ 5. Jeżeli sąd dyscyplinarny pierwszej instancji rozpoznawał sprawę dyscyplinarną na posiedzeniu, sąd odwoławczy rozpoznaje odwołanie na posiedzeniu, chyba że niezbędne dla prawidłowego rozpoznania sprawy jest bezpośrednio przeprowadzenie na rozprawie dowodów z wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków, opinii biegłych lub innych istotnych dowodów.

§ 6. Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę dyscyplinarną na rozprawie na podstawie dowodów znajdujących się w aktach sprawy, chyba że uzna, iż niezbędne dla prawidłowego rozpoznania sprawy jest bezpośrednio przeprowadzenie dowodów z wyjaśnień obwinionego, zeznań świadków, opinii biegłych lub innych istotnych dowodów.

Art. 122. § 1. Od wyroku sądu dyscyplinarnego kasacja nie przysługuje.

§ 2. Od wyroku sądu dyscyplinarnego drugiej instancji służy odwołanie do innego składu tego sądu, jeżeli wyrokiem tym obwinionemu wymierzono karę dyscyplinarną, pomimo wydanego wcześniej przez sąd pierwszej instancji wyroku uniewinniającego lub umarzającego postępowanie.

§ 3. Wyrok, o którym mowa w § 2, staje się prawomocny po bezskutecznym upływie terminu do wniesienia odwołania do innego składu sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.

§ 4. Termin do wniesienia odwołania do innego składu sądu dyscyplinarnego drugiej instancji wynosi trzydzieści dni od dnia doręczenia wyroku. Do postępowania w sprawie odwołania do innego składu sądu dyscyplinarnego drugiej instancji stosuje się

odpowiednio przepisy dotyczące postępowania przed sądem dyscyplinarnym drugiej instancji.”;

26) art. 124 otrzymuje brzmienie:

„Art. 124. § 1. Odpis prawomocnego wyroku skazującego na karę dyscyplinarną oraz określonego w art. 109 § 5 dołącza się do akt osobowych sędziego.

§ 2. Po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku orzekającego karę przewidzianą w art. 109 § 1 pkt 1–4 Minister Sprawiedliwości zarządza usunięcie odpisu wyroku określonego w art. 109 § 5 z akt osobowych sędziego, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego wyroku skazującego. W takim przypadku dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie z akt osobowych sędziego odpisów wszystkich wyroków.

§ 3. Prezes sądu prowadzący akta osobowe sędziego niezwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o wystąpieniu okoliczności, o których mowa w § 2 zdanie pierwsze.”;

27) w art. 162

a) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. Koszt opłaty za wydanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego ponosi Skarb Państwa.”,

b) po § 7 dodaje się § 7a w brzmieniu:

„§ 7a. Koszt opłaty za badanie lekarskie i za wystawienie zaświadczenia lekarskiego ponosi kandydat na ławnika.”,

c) § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Koszt opłaty za wydanie aktualnego odpisu z Krajowego Rejestru Sądowego albo odpisu lub zaświadczenia z innego właściwego rejestru lub ewidencji ponosi Skarb Państwa”.

Art. 106. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 708, 962, 966) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. W sprawach, w których orzekały sądy wojskowe, uprawnienia sądu okręgowego ma wojskowy sąd okręgowy, a uprawnienia sądu apelacyjnego ma Sąd Najwyższy.”;

2) w art. 113 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W sprawach należących do właściwości sądów wojskowych w kwestii wznowienia orzeka na posiedzeniu jednoosobowo wojskowy sąd okręgowy, a w sprawie zakończonej orzeczeniem tego sądu orzeka Sąd Najwyższy.”.

Art. 107. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 135 § 10–13 otrzymują brzmienie:

„§ 10. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy prokuratora ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, występku, o którym mowa w art. 177 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.¹²⁾) w związku z art. 178 § 1 Kodeksu karnego, a także w art. 178a § 1 lub § 4 Kodeksu karnego, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed upływem 24 godzin od jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie prokuratora jest natychmiast wykonalna.

§ 11. W terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie wnioskodawcy oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji. W tym samym terminie prokuratorowi przysługuje zażalenie na uchwałę zezwalającą na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie.

§ 12. Przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego drugiej instancji przesyła odpisy odwołań pozostałym podmiotom wymienionym w § 11, którym przysługuje prawo do pisemnego ustosunkowania się do odwołania w terminie 7 dni od dnia ich doręczenia.

§ 13. Sąd dyscyplinarny drugiej instancji orzeka na posiedzeniu z udziałem wnioskodawcy, prokuratora, którego dotyczy wniosek, oraz rzecznika dyscyplinarnego. Niestawiennictwo stron nie stanowi przeszkody do rozpoznania sprawy, chyba że sąd postanowi inaczej.”;

2) w art. 142 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.”;

3) art. 145 otrzymuje brzmienie:

„Art. 145. § 1. W sprawach wskazanych w niniejszym rozdziale orzekają:

1) w pierwszej instancji:

a) Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w składzie trzech członków,

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579, 2103, 2149 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38, 1139 i 1452.

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773, 952, 966 i 1214.

b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych;

2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów Izby Dyscyplinarnej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.

§ 2. Przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym powołuje Prokurator Generalny na 4-letnią kadencję spośród prokuratorów wybranych na członków tego sądu.

§ 3. Kadencja członków Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym rozpoczyna się z chwilą powołania przewodniczącego i trwa 4 lata.

§ 4. Członkowie Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym są w zakresie orzekania niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

§ 5. Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym może orzekać na sesjach wyjazdowych w prokuraturze regionalnej lub okręgowej, na obszarze właściwości której obwiniony zajmuje stanowisko prokuratora, lub wyjątkowo w innym miejscu, chyba że sprzeciwia się temu dobro wymiaru sprawiedliwości.”;

4) uchyla się art. 146;

5) art. 147 otrzymuje brzmienie:

„Art. 147. § 1. Skład Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym wyznacza przewodniczący według listy wszystkich członków tego sądu, zgodnie z kolejnością wpływu spraw, z tym że w składzie sądu zasiada przynajmniej jeden prokurator z jednostki organizacyjnej prokuratury równorzędnej do tej, w której obwiniony pełnił służbę lub wykonywał czynności służbowe w chwili czynu. Odstępstwo od kolejności wpływu spraw możliwe jest tylko w przypadku choroby członka sądu lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu o wyznaczeniu rozprawy lub posiedzenia. Składowi przewodniczy prokurator wyznaczony przez przewodniczącego.

§ 2. Protokołantem może być prokurator, asesor prokuratury lub inna osoba wyznaczona przez przewodniczącego sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji.”;

6) w art. 148 § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Informacje zawarte w aktach prawomocnie zakończonych postępowań dyscyplinarnych podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.”;

7) w art. 149:

a) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W razie wniesienia sprzeciwu prokurator przełożony, o którym mowa w § 3, uchyla karę porządkową upomnienia i zawiadamia prokuratora o uwzględnieniu

sprzeciwu albo uchyla karę porządkową upomnienia i przekazuje sprawę rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego albo uchyla karę porządkową upomnienia i przekazuje sprawę za pośrednictwem rzecznika dyscyplinarnego do rozpoznania sądowi dyscyplinarnemu.”,

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. W przypadku przewidzianym w § 4 sąd dyscyplinarny wydaje orzeczenie dyscyplinarne po wysłuchaniu rzecznika dyscyplinarnego oraz prokuratora, któremu wymierzono karę porządkową upomnienia, chyba że wysłuchanie nie jest możliwe.”,

c) § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Odwołanie rozpoznaje sąd dyscyplinarny drugiej instancji.”;

8) w art. 150:

a) § 2–5 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Prawo zawieszenia w czynnościach na okres, o którym mowa w § 1, przysługuje przełożonym dyscyplinarnym. Od decyzji o zawieszeniu w czynnościach przysługuje odwołanie do sądu dyscyplinarnego. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego odwołanie nie przysługuje.

§ 3. Zawieszenie prokuratora w czynnościach, w uzasadnionych przypadkach, może być przedłużone na wniosek rzecznika dyscyplinarnego przez sąd dyscyplinarny na dalszy, niezbędny okres.

§ 4. Po skierowaniu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego, decyzje w przedmiocie przedłużenia zawieszenia prokuratora w czynnościach podejmuje sąd dyscyplinarny. Sąd dyscyplinarny określa czas zawieszenia prokuratora w czynnościach.

§ 5. Na postanowienia, o których mowa w § 3 i 4, stronom przysługuje odwołanie. Na postanowienie, o którym mowa w § 3, odwołanie przysługuje również przełożonemu dyscyplinarnemu.”,

b) uchyla się § 6 i 7,

c) § 8 otrzymuje brzmienie:

„§ 8. Przełożony dyscyplinarny może w każdym czasie uchylić zawieszenie prokuratora w czynnościach.”;

9) w art. 151 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W przypadku prawomocnego zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, a także wtedy gdy został złożony do właściwego sądu wniosek o ubezwłasnowolnienie, przełożony dyscyplinarny może zawiesić prokuratora w czynnościach do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Od decyzji o zawieszeniu w czynnościach przysługuje odwołanie do Sądu Dyscyplinarnego przy

Prokuratorze Generalnym. Od orzeczenia w przedmiocie zawieszenia odwołanie nie przysługuje. Przełożony dyscyplinarny może w każdym czasie uchylić zawieszenie w czynnościach.”;

10) w art. 152 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W przypadku gdy prokurator został zawieszony w czynnościach, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, na wniosek przełożonego dyscyplinarnego, może obniżyć do 50% wysokość wynagrodzenia prokuratora na czas trwania tego zawieszenia.”;

11) po art. 153 dodaje się art. 153a i art. 153b w brzmieniu:

„Art. 153a. § 1. Minister Sprawiedliwości może powołać Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości do prowadzenia określonej sprawy dotyczącej prokuratora. Powołanie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wyłącza innego rzecznika od podejmowania czynności w sprawie.

§ 2. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości jest powoływany spośród prokuratorów każdorazowo wskazanych do sprawy przez Prokuratora Krajowego.

§ 3. Rzecznik Dyscyplinarny Ministra Sprawiedliwości może wszcząć postępowanie na wniosek Ministra Sprawiedliwości albo wstąpić do toczącego się postępowania.

§ 4. Wyznaczenie Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości jest równoznaczne z żądaniem podjęcia postępowania wyjaśniającego albo postępowania dyscyplinarnego.

§ 5. Funkcja Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, umorzeniu postępowania dyscyplinarnego albo uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie dyscyplinarne. Wygaśnięcie funkcji Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości nie stoi na przeszkodzie ponownemu wyznaczeniu przez Ministra Sprawiedliwości rzecznika w tej samej sprawie.

Art. 153b. Do Rzecznika Dyscyplinarnego Ministra Sprawiedliwości stosuje się odpowiednio przepisy o rzecznikach dyscyplinarnych.”;

12) w art. 154:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie wyjaśniające na żądanie Prokuratora Generalnego, właściwego prokuratora regionalnego lub okręgowego, a także z własnej inicjatywy, po wstępnym ustaleniu okoliczności koniecznych do stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego, a także złożeniu przez prokuratora oświadczenia lub wyjaśnień na piśmie, chyba że ich złożenie nie jest możliwe. W każdym przypadku wszczęcia postępowania

wyjaśniającego właściwy rzecznik niezwłocznie informuje o tym rzecznika dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego, który może powierzyć dalsze prowadzenie postępowania innemu rzecznikowi. Postępowanie wyjaśniające powinno być ukończone w terminie 30 dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez rzecznika dyscyplinarnego.”,

b) § 3–5 otrzymują brzmienie:

„§ 3. W terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 2, organowi, który żądał podjęcia czynności dyscyplinarnych, służy odwołanie do sądu dyscyplinarnego. Odwołanie nie przysługuje, jeżeli Prokurator Generalny wniósł sprzeciw.

§ 4. Po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w § 1, jeżeli zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, zastępca rzecznika dyscyplinarnego zwraca się do Prokuratora Generalnego o wyznaczenie rzecznika dyscyplinarnego spoza okręgu regionalnego, w którym pełni służbę prokurator, w stosunku do którego prowadzone było postępowanie wyjaśniające, do przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego. Wyznaczony rzecznik dyscyplinarny wszczyna postępowanie dyscyplinarne.

§ 5. W celu ograniczenia kręgu osób podejrzanych o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego zawierającego znamiona przestępstwa ujawnienia informacji z postępowania karnego stanowiących informacje niejawne o klauzuli tajności „poufne”, „tajne” lub „ściśle tajne” rzecznik dyscyplinarny, w trakcie prowadzonego postępowania dyscyplinarnego, może powołać biegłego w celu zastosowania wobec prokuratora mającego dostęp do tych informacji, za jego zgodą, środków technicznych mających na celu kontrolę nieświadomych reakcji organizmu.”,

c) § 8–10 otrzymują brzmienie:

„§ 8. Po upływie terminu, o którym mowa w § 7, a w razie potrzeby po przeprowadzeniu dalszych dowodów, rzecznik dyscyplinarny składa wniosek o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej do sądu dyscyplinarnego. Wniosek powinien zawierać dokładne określenie czynu, który jest przedmiotem postępowania, wykaz dowodów uzasadniających wniosek oraz uzasadnienie.

§ 9. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie znajduje podstaw do złożenia wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej, wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego. Odpis postanowienia doręcza się Ministrowi Sprawiedliwości, Prokuratorowi Generalnemu, organowi, który żądał podjęcia czynności dyscyplinarnych i obwinionemu.

§ 10. W terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 9, obwinionemu oraz organowi, który żądał podjęcia czynności dyscyplinarnych, służy odwołanie do sądu dyscyplinarnego.”,

d) po § 10 dodaje się § 10a w brzmieniu:

„§ 10a. W przypadkach, o których mowa w § 3, Prokurator Generalny może wnieść sprzeciw. W przypadku wniesienia sprzeciwu, wskazania Prokuratora Generalnego do dalszego toku postępowania są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego. Wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z obowiązkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.”,

13) w art. 155 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Po wpłynięciu wniosku o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej przewodniczący składu orzekającego sądu dyscyplinarnego wyznacza rozprawę, chyba że wystarczające jest wyznaczenie posiedzenia.”;

14) w art. 156:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Obwiniony może ustanowić obrońcę spośród prokuratorów, sędziów, adwokatów i radców prawnych także na etapie postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez rzecznika dyscyplinarnego.”;

b) po § 2 dodaje się § 3–5 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli obwiniony nie może brać udziału w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym z powodu choroby, przewodniczący sądu dyscyplinarnego albo sąd dyscyplinarny wyznacza, na uzasadniony wniosek obwinionego, obrońcę z urzędu spośród adwokatów lub radców prawnych. We wniosku obwiniony jest obowiązany wykazać, w szczególności poprzez złożenie zaświadczenia wystawionego przez lekarza sądowego, że jego stan zdrowia uniemożliwia mu udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

§ 4. W wyjątkowych przypadkach, gdy z okoliczności wynika, że niezłożenie wniosku, o którym mowa w § 3, nastąpiło z przyczyn niezależnych od obwinionego, obrońcę z urzędu można wyznaczyć bez wniosku obwinionego.

§ 5. Po ustaniu niemożności wzięcia udziału w postępowaniu dyscyplinarnym przez obwinionego, prezes sądu dyscyplinarnego albo sąd dyscyplinarny zwalnia obrońcę z jego obowiązków, chyba że ujawniły się inne okoliczności uzasadniające udział obrońcy w postępowaniu.”;

15) po art. 158 dodaje się art. 158a i art. 158b w brzmieniu:

„Art. 158a. § 1. Sąd dyscyplinarny, uznając na podstawie materiału zebranego przez rzecznika dyscyplinarnego, że okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą

wątpliwości, a wystarczające będzie wymierzenie kar określonych w art. 142 § 1 pkt 1–3, może wydać wyrok nakazowy.

§ 2. Wyrok nakazowy wydaje sąd dyscyplinarny w składzie jednoosobowym.

§ 3. Od wyroku nakazowego Prokuratorowi Generalnemu, obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu służy sprzeciw.

§ 4. Sprzeciw wnosi się do sądu dyscyplinarnego, który wydał wyrok nakazowy, w terminie zawitym siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Art. 158b. Dowody uzyskane do celów postępowania karnego w trybie określonym w art. 168b, art. 237 lub art. 237a Kodeksu postępowania karnego lub uzyskane w wyniku stosowania kontroli operacyjnej mogą zostać wykorzystane w postępowaniu dyscyplinarnym.”;

16) w art. 159 wyraz „wyrok” zastępuje się wyrazem „orzeczenie”;

17) w art. 160:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Uzasadnienie orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym sporządza się na piśmie na wniosek Prokuratora Generalnego, rzecznika dyscyplinarnego lub obwinionego w terminie 21 dni od dnia jego otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący tego sądu może przedłużyć termin sporządzenia uzasadnienia na czas określony.”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Uzasadnienie orzeczenia wydanego przez Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym podpisuje członek składu orzekającego pełniący funkcję sprawozdawcy. W przypadku zgłoszenia zdania odrębnego uzasadnienie podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego.”;

18) po art. 160 dodaje się art. 160a w brzmieniu:

„Art. 160a. § 1. Prawomocny wyrok skazujący sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej.

§ 2. Sąd dyscyplinarny może odstąpić od podania wyroku do wiadomości publicznej, jeżeli jest to zbędne dla realizacji celów postępowania dyscyplinarnego lub konieczne dla ochrony słusznego interesu prywatnego.

§ 3. Prawomocny wyrok uniewinniający sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej na wniosek obwinionego prokuratora złożony do sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji, nie później niż przed upływem 14 dni od dnia uprawomocnienia się wyroku.

§ 4. Wyrok sądu dyscyplinarnego podaje się do wiadomości publicznej poprzez zamieszczenie go na stronie internetowej Sądu Najwyższego. Zamieszczeniu podlega

sentencja wyroku, z wyłączeniem danych dotyczących tożsamości osoby fizycznej lub innej osoby, jeżeli jest to konieczne dla ochrony słusznym interesów tych osób.”;

19) w art. 162:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przysługuje odwołanie Prokuratorowi Generalnemu, Prokuratorowi Krajowemu, obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 2 miesięcy od dnia jego wniesienia do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.”;

b) uchyla się § 2–4,

c) § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Prokuratorowi Generalnemu doręcza się orzeczenie wraz z uzasadnieniem w każdym przypadku, gdy uzasadnienie zostało sporządzone.”;

20) uchyla się art. 163;

21) po art. 163 dodaje się art. 163a w brzmieniu:

„Art. 163a. § 1. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego drugiej instancji kasacja nie przysługuje.

§ 2. Od orzeczenia sądu dyscyplinarnego drugiej instancji służy odwołanie do innego składu tego sądu, jeżeli orzeczeniem sądu dyscyplinarnego drugiej instancji obwinionemu wymierzono karę dyscyplinarną, pomimo wydania w tej sprawie przez sąd pierwszej instancji orzeczenia uniewinniającego lub umarzającego postępowanie dyscyplinarne.

§ 3. Termin do wniesienia odwołania, o którym mowa § 2, wynosi 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Do postępowania w sprawie odwołania do innego składu sądu dyscyplinarnego drugiej instancji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania przed sądem dyscyplinarnym drugiej instancji.

§ 4. Po bezskutecznym upływie terminu do wniesienia odwołania, o którym mowa w § 2, orzeczenie sądu dyscyplinarnego drugiej instancji staje się prawomocne.”;

22) w art. 167:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przewodniczący sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji przesyła niezwłocznie odpis prawomocnego orzeczenia wraz z uzasadnieniem Prokuratorowi Generalnemu w celu wykonania orzeczenia.”,

b) uchyla się § 2;

23) art. 168 otrzymuje brzmienie:

„Art. 168. § 1. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną oraz orzeczenia, o którym mowa w art. 142 § 5, dołącza się do akt osobowych prokuratora.

§ 2. Po upływie:

- 1) 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia skazującego na karę przewidzianą w art. 142 § 1 pkt 1 lub orzeczenia, o którym mowa w art. 142 § 5,
- 2) 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia skazującego na karę przewidzianą w art. 142 § 1 pkt 2–4

– Prokurator Generalny, na wniosek ukaranego, zarządza usunięcie odpisu orzeczenia z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego orzeczenia skazującego. Usunięcie odpisu orzeczenia z akt osobowych, jeżeli ukaranym był zastępca Prokuratora Generalnego, zarządza na wniosek ukaranego Prokurator Generalny, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego orzeczenia skazującego.”;

24) art. 169 otrzymuje brzmienie:

„Art. 169. Prokurator Generalny ma wgląd w czynności Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym, może zwracać uwagę na stwierdzone uchybienia, żądać wyjaśnień oraz usunięcia skutków uchybienia; czynności te nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której członkowie sądów dyscyplinarnych są niezawisli.”;

25) w art. 170 w § 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze wydalenia ze służby prokuratorskiej, wymierza się tę karę, jako karę łączną.”;

26) w art. 171 uchyla się pkt 2;

27) art. 188 otrzymuje brzmienie:

„Art. 188. Ponawiane skargi lub wnioski w sprawach już wyjaśnionych, niezawierające nowych okoliczności, pozostawia się bez rozpoznania o czym należy pouczyć wnoszącego przy pierwszej odpowiedzi na skargę lub wniosek.”.

Art. 108. § 1. Sędziowie Sądu Najwyższego, którzy do dnia wejścia w życie ustawy ukończyli 65. rok życia albo ukończą 65. rok życia w okresie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, z dniem następującym po upływie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przechodzą w stan spoczynku, chyba że w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy złożą oświadczenie, o którym mowa w art. 36 § 1, a Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego Sądu Najwyższego. Przepis art. 36 § 2-4 stosuje się odpowiednio.

§ 2. W ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy sędzia Sądu Najwyższego może przejść w stan spoczynku, składając za pośrednictwem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego oświadczenie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3. Z dniem wejścia w życie ustawy sędziowie orzekający w Izbie Wojskowej przechodzą w stan spoczynku.

§ 4. Jeżeli w przypadku wystąpienia okoliczności, o której mowa w § 1 zdanie pierwsze lub § 2, dojdzie do konieczności wyboru Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego lub Prezesa Sądu Najwyższego, do czasu objęcia stanowiska przez wybranego sędziego Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powierzy kierowanie Sądem Najwyższym lub jego izbą wskazanemu przez siebie sędziemu Sądu Najwyższego. Zgromadzenie Ogólne Sądu Najwyższego przedstawi Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów, o których mowa w art. 11 § 1, po tym, jak do składu izb Sądu Najwyższego zostanie powołanych co najmniej $\frac{2}{3}$ liczby sędziów z liczby stanowisk sędziów Sądu Najwyższego w poszczególnych izbach, określonej w regulaminie Sądu Najwyższego, wydanym na podstawie art. 4 ustawy. Zgromadzenie sędziów izby Sądu Najwyższego przedstawi Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów, o których mowa w art. 14 § 2, po tym, jak do składu danej izby Sądu Najwyższego zostanie powołanych co najmniej $\frac{2}{3}$ sędziów z liczby stanowisk sędziów Sądu Najwyższego w tej izbie, określonej w regulaminie Sądu Najwyższego, wydanym na podstawie art. 4 ustawy.

Art. 109. § 1. Jeżeli w przypadku wystąpienia okoliczności, o której mowa w art. 108 § 1 zdanie pierwsze lub § 2, dojdzie do konieczności uzupełnienia składu Kolegium Sądu Najwyższego zgromadzenie sędziów danej izby Sądu Najwyższego dokonuje wyboru nowego członka lub zastępcy członka Kolegium. Jeżeli w przypadku wystąpienia okoliczności, o której mowa w § 1 zdanie pierwsze lub § 2, liczba sędziów w danej izbie będzie mniejsza niż $\frac{2}{3}$ z liczby stanowisk sędziów Sądu Najwyższego określonej dla tej izby w regulaminie Sądu Najwyższego wydanym na podstawie art. 4 ustawy, wyboru dokonuje się niezwłocznie po uzupełnieniu składu izby do co najmniej $\frac{2}{3}$ liczby sędziów.

§ 2. Izby Sądu Najwyższego, o których mowa w art. 3 § 1 pkt 4 i 5 ustawy, dokonują wyboru dwóch członków i zastępcy członka Kolegium Sądu Najwyższego niezwłocznie po powołaniu co najmniej $\frac{2}{3}$ liczby sędziów z liczby stanowisk sędziów Sądu Najwyższego w danej izbie, określonej w regulaminie Sądu Najwyższego, wydanym na podstawie art. 4 ustawy.

Art. 110. Pierwszy regulamin Sądu Najwyższego wydany na podstawie art. 4 ustawy, nie wymaga zaopiniowania przez Kolegium Sądu Najwyższego.

Art. 111. § 1. Sędzia Sądu Najwyższego oraz Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego są obowiązani do spełnienia wymagań, o których mowa w art. 43 § 1 i 2, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

§ 2. Niespełnienie wymogu, o którym mowa w § 1, skutkuje wygaśnięciem stosunku służbowego sędziego Sądu Najwyższego.

Art. 112. § 1. Z dniem wejścia w życie ustawy znosi się Izbę Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych oraz Izbę Wojskową.

§ 2. Z dniem wejścia w życie ustawy tworzy się Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Izbę Dyscyplinarną.

§ 3. Sprawy w toku rozpatrywane przez Izbę Wojskową przejmuje i prowadzi Izba Karna.

Art. 113. Z dniem wejścia w życie ustawy sędziowie Sądu Najwyższego orzekający w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych stają się sędziami orzekającymi w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 114. Postępowania w przedmiocie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają umorzeniu, chyba że Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie sędziego do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego.

Art. 115. § 1. W okresie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy skarga nadzwyczajna może być wniesiona od prawomocnych orzeczeń kończących postępowanie w sprawach, które uprawomocniły się po dniu 17 października 1997 r. Art. 86 § 3 zdanie pierwsze nie stosuje się.

§ 2. Jeżeli od uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia upłynęło 5 lat, a orzeczenie wywołało nieodwracalne skutki prawne lub przemawiają za tym zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji, Sąd Najwyższy może ograniczyć się do stwierdzenia wydania zaskarżonego orzeczenia z naruszeniem prawa oraz wskazania okoliczności, z powodu których wydał takie rozstrzygnięcie.

Art. 116. § 1. Kadencje rzeczników dyscyplinarnych sędziów sądów powszechnych, rzeczników dyscyplinarnych sędziów sądów wojskowych oraz ich zastępców, powołanych do pełnienia tych funkcji na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 103 i i ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym, wygasają po upływie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

§ 2. Rzecznicy dyscyplinarni i ich zastępcy, o których mowa w § 1, pełnią obowiązki do czasu powołania rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 103 i ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 117. § 1. Sędzia albo asesor sądowy, który w dniu wejścia w życie ustawy nie spełnia wymogu posiadania wyłącznie obywatelstwa polskiego, powinien w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zrzec się obywatelstwa obcego państwa.

§ 2. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w § 1, stosunek służbowy sędziego albo asesora sądowego wygasa.

Art. 118. Przepis art. 35 § 1 pkt 3 i § 8 stosuje się do osób powołanych do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego po dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 119. Do sędziego, który przed dniem wejścia w życie ustawy został ukarany karą dyscyplinarną lub któremu dwukrotnie zwrócono uwagę w trybie art. 37 § 4 ustawy zmienianej w art. 105 lub dwukrotnie wytknięto uchybienie w trybie art. 40 ustawy zmienianej w art. 105, , stosuje się art. 91a § 6 ustawy zmienianej w art. 105, w brzmieniu dotychczasowym, do czasu ustania określonego w nim skutku.

Art. 120. Do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy o przedawnieniu karalności przewinienia dyscyplinarnego w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, chyba że termin przedawnienia upłynął przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 121. Do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, o ile przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie upłynął termin do wniesienia kasacji.

Art. 122. Do postępowań dyscyplinarnych prowadzonych na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze,
 - 2) ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,
 - 3) ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie,
 - 4) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych,
 - 5) ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu,
 - 6) ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych
- stosuje się przepisy dotychczasowe do zakończenia postępowania wyjaśniającego lub postępowania w instancji, w której się toczy.

Art. 123. Czynności dokonane w postępowaniach dyscyplinarnych przed dniem wejścia w życie ustawy pozostają w mocy o ile zostały dokonane z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 124. § 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem wydanym przez rzecznika dyscyplinarnego przed dniem wejścia w życie ustawy, można wznowić na wniosek Ministra Sprawiedliwości, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło ono mieć wpływ na treść orzeczenia, lub po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe okoliczności faktyczne lub dowody.

§ 2. Na postanowienie oddalające wniosek lub pozostawiające wniosek bez rozpoznania przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji.

§ 3. Uchylając postanowienie, o którym mowa w § 2, sąd dyscyplinarny wskazuje powody uchylecia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są dla rzecznika dyscyplinarnego wiążące.

Art. 125. Prezes Rady Ministrów dokona, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, z części budżetu odpowiadających sądom powszechnym oraz powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury do części Sądu Najwyższego z przeznaczeniem na powołanie i funkcjonowanie nowych izb w Sądzie Najwyższym, powołanie do tych izb sędziów Sądu Najwyższego oraz wybór i funkcjonowanie ławników Sądu Najwyższego.

Art. 126. Niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 lat od wejścia w życie ustawy, Sąd Najwyższy opublikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Sądu Najwyższego orzeczenia wraz z uzasadnieniami wydane przez Sąd Najwyższy przed wejściem w życie ustawy.

Art. 127. § 1. Wybór ławników Sądu Najwyższego pierwszej kadencji Senat Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadza w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

§ 2. W terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy Kolegium Sądu Najwyższego ustala liczbę ławników Sądu Najwyższego.

§ 3. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego podaje liczbę ławników Sądu Najwyższego do wiadomości Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej najpóźniej w dzień następujący po ustaleniu liczby ławników Sądu Najwyższego przez Kolegium Sądu Najwyższego.

§ 4. Pierwsza kadencja ławników Sądu Najwyższego rozpoczyna się w dniu złożenia ślubowania przez ławników Sądu Najwyższego i kończy się z dniem 31 grudnia 2021 r.

Art. 128. § 1. Do dnia rozpoczęcia pierwszej kadencji ławników Sądu Najwyższego obowiązki ławników Sądu Najwyższego wykonują ławnicy wskazani przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego spośród ławników Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Sądu

Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, którzy zgłosili gotowość orzekania w sprawach dyscyplinarnych.

§ 2. W dniu następującym po dniu wejścia w życie ustawy Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Prezes Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie zawiadamiają ławników Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie o możliwości orzekania przez nich w postępowaniach dyscyplinarnych w Sądzie Najwyższym. W terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy ławnicy sądów okręgowych wskazani w zdaniu pierwszym mogą zgłosić gotowość orzekania w sprawach dyscyplinarnych Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego.

§ 3. Wyznaczając ławników, o których mowa w § 1, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego współdziała z Prezesem Sądu Okręgowego w Warszawie oraz Prezesem Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie, tak aby nie doszło do zakłócenia czynności z udziałem tych ławników prowadzonych odpowiednio w Sądzie Okręgowym w Warszawie oraz Sądzie Okręgowym Warszawa – Praga w Warszawie.

§ 4. Do ławników, o których mowa w § 1, art. 62 § 5 stosuje się odpowiednio.

§ 5. Po rozpoczęciu kadencji ławników Sądu Najwyższego, ławnik, o którym mowa w § 1, może brać udział jedynie w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

Art. 129. Ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o:

- 1) Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego – należy przez to rozumieć, odpowiednio, Izbę Pracy i Ubezpieczeń Społecznych albo Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego,
- 2) Izbie Wojskowej Sądu Najwyższego – należy przez to rozumieć Izbę Karną Sądu Najwyższego.

Art. 130. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 23 ustawy uchylanej w art. 131 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 niniejszej ustawy,
- 2) art. 70 § 5 ustawy uchylanej w art. 131 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 100 § 5 niniejszej ustawy – nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 131. Traci moc ustawa z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1254, 2103 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38).

Art. 132. Ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.

Tabela mnożników służących do ustalenia wysokości dodatków funkcyjnych

Lp.	Stanowisko	Mnożnik
1.	Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego	1,2
2.	Prezes Sądu Najwyższego	1,0
3.	Przewodniczący wydziału, Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego, Nadzwyczajny Rzecznik Dyscyplinarny	0,7
4.	Rzecznik Prasowy, zastępca przewodniczącego wydziału, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Najwyższego	0,5